

חוקים מדבש

רעיונות נפלאים, חידושים, חיזוקים, התעוררות, וסיפורים מדהימים

מתוכן הדברים הנאמרים בפני חברים מקשיבים, בשיעור בבית וזניץ
אשר חנני אלקים, זעירא דמן חבריא,
הלל באאמו"ר הרה"ג ר' משה גדליה ורטהיימר שליט"א
פרשת וארא תשפ"ד

כדאי אני לשלחך, גדולה תשובה,
תאוות הניצחון של פרעה שהייתה לו לרועץ,
תאוות הכבוד של פרעה שהעבירתו על דעתו,
אין חכמה ואין עצה נגד ה'
לא לשכוח שה' הושיע בחלוף הצרה
לכל כדור ופצצה יש כתובת מדויקת
לעולם יהא אדם רך בקנה
התבוננות בהשגחה הפרטית

עצור לרגע ממרוצתך, וייטב לך

א) מה היה קורה אילו כן היו שומעין אל משה ?

אי' בפרשתן שכאשר דיבר משה אל בני ישראל ובישרם על ארבע לשונות של גאולה שאמר הקב"ה לגואלם, הרי ש-לא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, ומפרש"י ש-כל קטול מילר, רוחו ונסימתו קלרה ולכן בתוצאה מהעבודה הקשה היה להם קוצר רוח ולכן לא שמעו אל משה ואשר ע"כ 'לא קבלו תנחומין' והנה הבה נתבונן מה היה קורה אילו למרות קוצר הרוח מהעבודה הקשה היו מתגברים ועוצרים לרגע וכן שומעים את דברי משה, כי אז מסתמא כן היו מקבלים תנחומין, ואזי היתה נשימתם מסתדרת וחוזרת אל עצמה, אבל היות ולא שמעו אל משה ממילא לא קיבלו תנחומין ונשארו בקוצר רוח.

והוא לימוד מוסר השכל לכולנו, שלפעמים נראה לנו שהמצב כ"כ קשה ולכן איננו יכולים להירגע ולהתבונן ובאמת אילו היינו עוצרים לרגע להתבונן באמת ואמונה אשר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד אזי היינו מגלים שקושיא מעיקרא ליתא והכל טוב ויפה, אלא שכך דרכו של היצר להכביד העבודה על האנשים בדמיונות שחורים וקשים כדי שנגרש שאין לנו פנאי ויכולת ליתן ריווח והצלה לנפשנו להתבונן שאנו נמצאים בידיים טובות.

ב) גם ככה אין לי זמן לנשום, אז אתה עוד רוצה שאקדיש מזמני היקר לצורך שימון הגלגלים ?

ושמעתי מידי"ן הרב נפתלי וינגוט שליט"א משל באה על זה, שפצט היה בצל צלפה אער אפ" שפצט לא מען פשמן את אופני הצלפה ואער צ"כ מטבצ הדברית התחילו הצלפים לחרוק ופשק הזמן הט הצלפו חלודה מה שהקשה צל הנסיעה צד אער הניצ מצב אער נסיעה פאמור לפחת פלפ פצות נמשכה פמשק כל היום, ככק פלא הספיק פצות צוד נסיעות פמשק היום מה שהפיא פירידיה תלופה פהכנסותיו, מה טט פטע הנסיעה פהודדת פכן יוכל פהספיק פמשק היום לא רצו פאניש פצות פאלפו כי זה פוקח פרהה יותר זמן ולכן הוא נאלץ פקחתת רק את פאניש אער לא היה פהט פלפט פמזמן ואער צל כן לא הסכינו הצלפון פ האחריט פקחתו.

ויהיה היום פא פלפו יהודי טוב אער נכמרו רחמיו צל מצבו פייצץ לו צנה פטבה פלפוח את הצלפים פשמן, כמה פשוט ככה חכט, ויצנה הצלפון ופאמרו ידעתי טט ידעתי מצנה זו, פאפא מה אעשה פאין לי זמן לנה שהרי טט ככה אני פוקד קשה כל היום ומניצ פהיתת מותש וציץ פאמור פלופה, כק פלא נפאר לי זמן טט פדבר הנה.

ולא פהין ולא פשכיל פדצת פהקדישו פצט אחת כמה דקות פפצולפה פשוטה זו אני הוא ירוויח כהנה וכהנה פרהה יותר זמן ואל ככר לא יצטרק פפפוד כל כק קשה ופספיק פצות כל יום פרהה יותר נסיעות וצט זה צוד ישאר לו פנאי פנוח פמפלפו פרהה יותר מהיום.

כדאי אני לשלוחך

דבר אלך ולכאורה נראה שלא היה חסר בלום בפסוק גם ללא התיבות 'אני ה' וצריך להבין מה בא להשמיענו בזה.

ונראה שהקדמה זו באה כמענה ותשובה למה שהקשה לשאול על השליחות הקודמת 'למה זה

ג) מטרת קיום ציוו ה' הוא רק בכדי לשמוע בקול דברו

בפר' ו' פ' כט כתיב וידבר ה' אלימשנה לאמר אני ה' דבר אליפעה מלך מצרים את פליאשר אני

לך את הזכייה הגדולה לקיים דברי שליחותי, ועם הקדמת ידיעה והכרה זו הנני מצווך – **דבר אל פרעה...**

ד) לעשות רצונך אלקי חפצתי

ואפשר זה כוונת הכתוב וְעַשׂוּ מִשְׁחָה וְאַהֲרֹן כְּאֶשֶׁר צִוָּה ה' אֹתָם בְּעֶשְׂוֹ (וי) אשר לכאורה אין כאן מקומו שהרי עדיין לא עשו כלום זה קאי על העתיד לבוא, וגם נראה שיש כאן כפל הלשון 'ועשו' ושוב כתיב 'כן עשו' וכבר האריכו בזה המפרשים, ועפ"י דרכנו אפ"ל שבא הכתוב להודיענו שעוד קודם למעשה כבר היה ברור אצלם הטעם והיו חדורי מטרה אחת לעשות כל הדברים אך ורק משום 'אשר צוה ה' אותם' ובאופן וכוונה הזאת 'כן עשו' לא לשום מטרה אחרת דהיינו להשיג התוצאה הנרצית כמו להוציא את ישראל ממצרים, ולעשות נקמה בפרעה ובעבדיו וכדומה, אלא כל מגמתם אחת היא – לעשות רצונך בלבב שלם כאשר זכיתי להשתלח על ידך המלך הגדול.

גדולה תשובה

מאחר, ובעצמיותנו רצוננו לעשות רצונך, אלא ששאור שבעיסה מעכב, ואשר ע"כ כאשר כופין את היצר נשאר הנקודה הפנימית ונותנין לב שלם לשוב, ולכן- **טוב לי שיתקשה לכו למען הרבות צו אותותי ותכירו אתם את גבורותי...**

ו) פרעה לא נתן להקב"ה לעבוד קשה

ומסיים רש"י שעם זאת עוד גם לא הוצרכו להשתמש בתירוצים אלו לכל עשרת המכות, שכן - **אף על פי כן** - שהיה מוצדק שיחטוף את כל עשרת המכות גם אילו הקשה הקב"ה את ליבו- **בחמס מכות הראשונות לא נאלמ ויחזק ה' את לב פרעה, אלא ויחזק לב פרעה:**

שלחנבו' מאחר ומאז בא לפרעה רק הרע לעם הזה והצל לא הציל השי"ת את העם, ובא ללמדנו האופן איך שאנו צריכים לשמוע בקול ה' בבואנו לעשות את אשר ציווה, שעלינו לדעת שלא עלינו המלאכה לגמור, ובהדי כבשי דרחמנא למה לך, שלא תמיד אנו רואים התוצאה והתכלית הנרצה ממעשינו, ובהמאמר הידוע שהיהודי צריך טוהן אין נישט אויף טוהן (לעשות ולא לפעול), כי עלינו לדעת שהמטרה העליונה ביותר שלנו הוא עצם השמיעה בקול ה' וקיום גזרתו, אשר באמת זאת הזכות הגדולה ביותר עבורנו וכל חפצך לא ישוו אליה.

ולכן בזאת הפעם קודם צוותו את משה לדבר אל פרעה הוא מקדים ואומר '**אני ה'**' וכמו שמפרש"י **כלאי אני לשלחך, ולקיים דברי שליחותי**, והיינו לאפוקי ממה ששאלת למה זה שלחנבו מאחר ורק הרעות לעם הזה, ולכן קובל אני על ששלחנבו – לחנם, ולזה הוא מקדים שהסיבה למה זה כדאי לך אינה תלויה כלל בהשגת איזה תוצאה, אלא כדאי הוא רק בגלל עצם הדבר שאני משלחך, ויש

ה) מאחר שהרשיע והתריס כנגדי

האיר ה' הטוב עיני ומצאתי ראיתי גודל עוצם כוחה של תשובה בדברי רש"י בפרשתך, שכותב להסביר, היכן הצדק והיושר, במכות שניתנו לפרעה אחר אשר אומר הקב"ה בעצמו וְאֶנִּי אֶקְשֶׁה אֶת-לֵב פְּרִעֹה, ומפרש"י הטעם למה עשה ה' ככה, ואומר לנו שתי תשובות בדבר, ראשית דבר הוא אומר - **מאלח שהרשיע והתריס כנגדי**, ונראה כוונתו בזה, שדי במה שהוא כבר עשה עד היום בכדי להצדיק את כל עשרת המכות, נמצא שבאמת אינו לוקה בגלל המעשים אשר יעשה מבלי בחירה, כי הוא כבר הרוויח זאת ביושר.

ומוסיף רש"י, **וגלוי לפני שאין נחת רוח בלומות עובדי עבודה זרה לתת לב שלם לשוה**, – והיינו לאפוקי מישראל אשר לכן מסביר הרמב"ם את פשר ההלכה של כופין אותו עד שיאמר רוצה אני

ז) שערי תשובה לא ננעלו

ועכ"פ נראה מזה שבגלל שאין נותנין לב שלם, לכן אין זה שווה לי וטוב לי יותר שיתקשה ליבו ולא ישוב בתשובה, ומשמע מזה, הא אם בכל זאת יעשה התשובה הזאת דהיינו מבלי לתת לב שלם לעשות נחת רוח, ועל אף שכבר הרוויח ביושר וכבר מגיע לו כל עשרת המכות, עכ"ז יתקבל התשובה, ויונה לו, וכמו שמצאנו באמת בבלעם שע"י אמירתו 'חטאת' הניח לו המלאך

תאוות הניצחון של פרעה שהייתה לו לרועץ

השאלה מה גרם לו לחזק את ליבו, הן אמת ש- וַיַּעַשׂוּ גַם-הֵם חֲרָטְמֵי מִצְרַיִם בְּלִחְטֵיהֶם כִּי וַיִּשְׁלִיכוּ אִישׁ מִטְּחוֹ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם... אבל הן זה תשובה רק לחלק הראשון שהתחולל שם, אבל הרי הם הוספו עוד לעשות נס בתוך נס ש- וַיִּבְלַע מִטְּחֵ-אֶהֱרֹן אֶת-מִטְּחָם. וכמו שמפרש"י - מלאחר שחזר ונעשה מטה בלע את כולו. הזאת הן כבר לא יכלו החרטומים לעשות, א"כ איפה מה הביא אותו לתפוס אומץ ולחזק את ליבו?

ט) מודה על האמת

והנראה בזה שהיה זה מכוח תאוות הניצחון וההתנצחות, אשר מביאה את חסידי פרעה, לחפש בכל דרך האידך להוכיח את צידקתו, ולהפריך את דברי רעהו, מחשש שמא ימצא כלא צודק, אשר מזה הוא מפחד מאוד, שיהיה בכך משום פגיעה קשה בהוד כוד רוממותו,

ואשר ע"כ גם אם בעיני השכל נראה בעליל, שהצדק עם הצד השני, הוא לא יסתכל ולא יראה בעיניו כלל, אלא יתלה באיזה נקודה צדדית אשר על פניו ממנה יש איזה פירכא כל דהו לצד השני ועליה יחגו וקיש קיש קריא כי תאוות הניצחון אצלו חזקה עשרות מונים מחיפוש האמת,

וכמ"ש רבינו יונה לפרש דברי המשנה באבות פרק ה המונה בתוך הדברים אשר ישנם אצל החכם וחילופיהן בגולם - ומודה על האמת - שהחידוש בזה הוא באופן כזה אשר- **גם כי יחכם לידע**

ח) למה לא להגדיל ה'צַרְמָה' ?

הקב"ה אומר בפרשתו למשה ולאהרן, **כִּי יִדְבַר אֲלֵכֶם פְּרַעֲהוּ לֵאמֹר תִּנְנֵנוּ לָכֶם מוֹפֵת** - או אז- וְאֶמְרַתְּ אֶל-אֶהֱרֹן קַח אֶת-מִטְּחָךְ וְהִשְׁלַךְ לַפְּנֵי פְרַעֲהוּ וַיְהִי לְתַנִּין. ובארוהוה"ק מפרש פירוש הפסוק שלאחריו וַיִּבֶלַע מִטְּחֵ וְאֶהֱרֹן אֶת-פְּרַעֲהוּ וַיַּעַשׂוּ כִּי **פֶּאֶשֶׁר צִנְהוּ ה'** וַיִּשְׁלַךְ אֶהֱרֹן אֶת-מִטְּחוֹ לַפְּנֵי פְרַעֲהוּ וַלְפָנָי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין טַעַם כַּפַּל לומר כן כאשר וגו' ולא הספיק לו באחת מהנה, נתכוין לב' דברים, האחד שעשו הדברים כן, והשני שלא עשו עד אשר שאל מהם פרעה האות כאשר צוה ה', הנה מזה רואים בעליל שאכן היה זה לעיכובא שרק לאחר שישאל פרעה יעשו המופת, ויש להבין למה באמת היו צריכים להקדמת השאלה, הן לכאורה היה זה הרבה יותר דרמטי אילו היו מגיעים בלט ובחשאי, ללא הודעה מוקדמת ומיד בעומדם בפתח עוד לפני ששימו לב אליהם כלל, יתפוס אהרן את המטה וישליכו בפתע פתאום אל חלל החדר, ויהי לנחש למול עיניהם הפעורות והמבוהלות של כל הנוכחים שמה?

ונראה לבאר כי הנה מצאנו בתוה"ק שפרעה לא נכנע ולא התפעל מהמופת אלא וַיִּחְזַק לֵב פְּרַעֲהוּ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם פֶּאֶשֶׁר דְּבַר ה', וכתב רש"י שבחמש מכות הראשונות לא נאמר ויחזק ה' את לב פרעה, אלא ויחזק לב פרעה, כי הוא לא הטריח את הקב"ה שיצטרך לחזק את ליבו, אלא הוא התנדב מאליו לחזק הוא בעצמו את ליבו, ונשאלת

יא מוכן לסבול ולהתיישר, בשביל ספק ספיקא אולי ינצח

והדברים עולים יפה גם עם מ"ש החתם סופר במכת צפרדע ששאל משה את פרעה למתי אעתיר להסיר הצפרדעים, וא"ל פרעה למחר, שהיה זה ביום השביעי למכה, וביקש פרעה שיסורו הצפרדעים רק למחר, משום שסבר שתיפסק המכה היום מאליה, כשם שמכת דם נמשכה שבעה ימים, ואין כוחו של משה אלא לשבעה ימים בלבד, ולא יוכל לקיים את בקשתו. אך משה אמר לו כן אעשה כדבריך, ואכן נמשכה המכה יום נוסף.

והרי על כרחך צריך לומר שפרעה בכלל לא היה בטוח בעצמו שאכן זה יסור מאליו כמו מכת דם, שהרי אילו כן לא היה משפיל את כבודו להתרפס ולהתחנן לפני משה שיעתיר בעדו להסיר הצפרדעים, אלא שעל הצד החלש שמא יצליח לנצח את משה רבינו היה שווה לו לקחת סיכון לקפוץ עוד יום מייסורי הצפרדעים.

פוק חזי בתאוות הניצחון עד היכן הדברים מגיעים במעשה שמספר מורי הרה"צ ר' צבי מאיר זילברברג שליט"א - **שהבריסקאר רב זי"צ סיכר באריכות צופדא נפלאה דהוי אצ"ל הצלטר זי"צ עלו ר' יצחק זאב סולוביז'יק זי"צ, שפעם אחת היה משפט קשה מאד על יהודי אחד, רח"ל, שהיה אב לתשעה ילדים, וכמה זויים הצליחו עליו עלילה נוראה והביאו הרבה צדים והיה נראה שיהיה נפסק עליו משפט מוות, רח"ל, ופני המשפחה הניצו לבקש מר' יצחק זאב זי"צ שיביא אל המשפט פנסות להציל את היהודי מהמשפט מוות שמבקשים להניח עליו, רח"ל, אך ר' יצחק זאב נצנה ואמר להם שהמקרה הזה הוא מקרה קשה מאד ולא יוכל לפצול שום דבר, ועל כן חושב הוא שאסור לו לילך לפעם, כי אם ילך יאבד את השפעתו בבית המשפט על ידי שיראו שמנסה להציל אנשים עלפי דבריהם חייבים מיתה, רח"ל,**

להשיג מרוב טענותיו ושכל דבריו ויכול לסחור טענת חזרו כי לא נחכם כמוהו ולא יעשה כן אם יראה לו כי האמת עמו אך יודה לדבריו ולא יחוש מן הנחמון וכבוד הוא אליו כי היא מדה נאה ומקובלת והגולם לא יחשוב כזה והדבר הוא אליו לבזיון כשהוא מנוולת.

י' אי משום הא, הרי אין ראייה

ובכן פרעה לא שת ליבו אל הנס הכפול שראה כאן כאשר מטה אהרן בלע את מטותם, שכן הוא טען כנגדם שלא על זה דיברנו וסיכמנו, כי כאשר ביקשתי מכם לתת לי מופת, בפירוש סיכמנו על מופת הפיכת המטה לנחש, ואשר ע"כ הנה אני ניצחתי אתכם, על אף אשר עשיתם כאן מופתים אחרים, מאחר והסיכום בפירוש היה על הפיכת המטה לנחש, וממילא יש לי פירכא על זה, וכך הוא מתלהט בלהט ההתנצחות וקורא בקול גדול הזועק '**אי משום הא לא איריא !!!**' שהרי זה מצד עצמו אינו ראייה.

ואעפ"י שהבל דיבר בזה, שכן בהיווכחו לאחמ"כ לראות שכוחם יפה מכוח המכשפים, אין זה ראייה אחרית, אלא שזוהו גילוי מילתא בעלמא, גם על המופת הראשון שלא מכוח כשפים הם באו אליו בזאת, אלא בכוח אשר עצום הוא ממנו, מ"מ מי שלא תיקן מידותיו הרעות, די לו בפירכא כל דהו כזאת, בכדי להתחפר בעמדתו, ולהתעקש לטעון שהצדק עימו ובכך לחזק את ליבו ולהכשירו בכך לחטוף המכות.

והשתא יובן היטב עצת ה' שציווה להמתין לשאלת פרעה, שכן אילו לא היו מסכמים מתחילה שזוה יהיה המוסקם והמסוכבם, אזי לא היה לו פתח הפתוח בפני כל הבא ליטמא, שהרי למעשה היה בבאן הוכחה ברורה לכוחו של הקב"ה, לכן ציווה הש"ת שתחילה יסכמו בשפה ברורה מה הולך להיות המופת בכדי שיוכלו לקיים 'הלעיטהו לרשע וימות'

שהיה נראה שיהיה כאן בוודאי פסק של משפט מוות על היהודי, נצנה הקטיטור ואמר קקול גדול על נצחון, סולובייצ'יק, יש לך מה לאמר לנו במשפט הזה, ובאותה שעה האיר אביו שמשמית לר' יצחק זאב זי"ע צצה נפלאה, ואמר להקטיטור כלום חושב אתה שצרכים להביע אליך בכדי לשפוט משפט כזה הן המשפט כזה אף הוצדיק היה הגזר דין משפט מוות על היהודי כיוון שהאמה הוא אמה ברורה שאי אפשר לפקפק עליו כלל וכ"ל, ומה שאתה מדבר בכזה נצחון כאילו אתה צוית כאן משהו זה דברי הב"ה ממש, ואתה לא צוית כאן שום דבר רק עצם האמה הביא משפט מוות, ואין זה שייך כלל וכ"ל לכשרון שלך, וכך הרחיב ר' יצחק זאב להבאר לפני כל הנאספים שכל הנצחון שמרזיש הקטיטור וכאילו הראה כאן אינה 'חכמה' ויש לו כאן אינה 'כשרון' ו'הצלחה' הכל שטות ודמיון והאמת הוא שלא עשה כאן כלל שום דבר, ומה שנראה שיהיה נפסק כאן משפט מוות רח"ל אין זה מכוחו כלל וכ"ל רק הכל מחמת האמה לבד.

ובשמוע הקטיטור כל הדברים האלו, התצורר תאוות הנצחון והכבוד בקרבם באופן חזק מאד מאד והתחיל להתלוצח עם ר' יצחק זאב זי"ע שאין דבריו נכונים, כיון שבוצרו היו יכולים לפקפק כמה פקפוקים על האמה, ורק בזכותם ובזכות עשרים שנות לימודו באוניברסיטת (באקלדיז ובאקדמיה) יכולים לצבור לגזר דין מיתה על היהודי, אך ר' יצחק זאב שוב ושוב אמר לו, לא ולא האמה ברורה כל כך ואין שייך לפקפק עליו שום פקפוק שבצולט, וממילא אף הוצדיק והוצדיק שנות לימודו באוניברסיטת היו אנשים לגזר דין מיתה על היהודי, ולצומתו לא הסכים הקטיטור לוותר על כבודו ותאוות נצחון ואמר שוב ושוב הרבה פקפוקים היה אפשר לפקפק על

וצל ידיו זה כשהיה מקרה אחר שיכול להציל לא יקבלו דבריו ח"ו וממילא נראה לו שאסור לו לילך עכשיו. אמנם בני המשפחה הפצירו בו במאד מאד שכלל זאת יביע לבית משפט, ואולי יסבה אביו שמשמית הצלה על ידו, וכיון שגברו הפצרותיהם מאד מאד היה נראה לר' יצחק זאב זי"ע שרצון אביו שמשמית הוא לא לסרה, ונצנה לבקשתם, והביע אל המשפט הקשה ביותר המיועד, והעצה שהלך ר' יצחק זאב זי"ע להבית משפט כדי להיות שם בעת המשפט, התפלל חזק מאד שאף שברדק הטבע אין מה לצפות מכל מקום כיון שיאין עוד מלבדו' מבקש הוא מאביו שמשמית שיאיר לו אינה צרה ואינה דרך למצלה מן הטבע ממש כדי שיהיה אפשרות להציל את היהודי מהמשפט מוות שלו, ויהיה כאן התגלות גדול של 'אין עוד מלבדו'. וכאשר נכנס להבית משפט, היה הבית משפט מלא עם ריבוי עצום של אויבים, שבאו לראות כיצד אנשים משפט מוות על יהודי, רח"ל, ובאותה שעה צמד השופט באמצע הכרזת כל התביעות הנוראות שהביא הקטיטור על היהודי הנידון, וכאשר ראה הקטיטור שר' יצחק זאב זי"ע נכנס לבית המשפט התמלא שמחה גדולה, כיון שכלל הפעמים הקודמים שניסה לפטרם על יהודים והביע ר' יצחק זאב להבית משפט הפריק ר' יצחק זאב את כל טענותיו, ולצומתו צתה היה הטוח שיעלה מנימתו בידו ולא יוכל ר' יצחק זאב להפריק אותו, וממילא היה מלא שמחה עם תאוות הנצחון שיוכל לנצח את ר' יצחק זאב בזה המשפט ויהיה לו האפשרות בפעם הראשונה להראות 'חכמתו' ו'כשרונו' בזה שיהיה כאן משפט מוות רח"ל ור' יצחק זאב לא יצליח להפריק טענותיו כמו שהיה בכל הפעמים הקודמים שבמשך כל השנים. והעצה שסיים השופט את דבריו, והיו שם כעשרים עדים אויבים שהצידו כולט נגד היהודי רח"ל, והמצב היה נורא ואיום

ומה, שני צדדים שם ארץ שט"ל (שקט מוחלט), ור' יצחק זאה זי"ע המשיך שהוא דורש מהשופטים שיחכו עכשיו שבוע והשבוע הבא יבוא המקטרת להיות הסניאור במקומי ויראה אודף חכמתו מהאנוניברסיטע וינסה עם כל כוחותיו לפטור היהודי והודאי לא יצליח וכמו שאני אומר שהאמה ברור והמקטרת אינו יכול לפקפק עליו אפילו עם החכמה הדדולה שלו מהאנוניברסיטע, ואז יבוא להוציא משפט המוות על היהודי רח"ל, ואז יראו כולם שאני צודק והמקטרת אין לו שום חכמה וכל מה שהצליח כאן הוא רק שום שהאמה בצדו הוא קשה, אבל בצד כל החכמה שלו מהאנוניברסיטע אינו כלום והכל הבדל וכמו שהיה בכל המשפטים שקדמו למשפט הזה שהמקטרת לא הצליח שום דבר וכל טענותיו נפרכו. ואינו ששמים עזר שהדיבורים החזקים של ר' יצחק זאה זי"ע נתקבלו אצל השופטים, והוציאו פסק שיחכו עכשיו שבוע ויהפכו הקטיאור לסניאור והסניאור לקטיאור, ובצד שבוע יקיימו משפט חלוצי, ואז יחזור ר' יצחק זאה על כל דברי הקטיאור, ואילו הקטיאור יאמר את כל הפקפוקים שאפשר לפקפק על אמה לו לפי מה שאלמד בצערים שנותיו מהאנוניברסיטע, ועל פי זה יפסקו את המשפט על היהודי.

סוף מצעה היה שתאוות הנצחון בצד הצד של הקטיאור, והבריסקער רב זי"ע אמר שהקטיאור הסקיע עצמו במסק השבוע יומם ולינה כדי להוכיח לכולם חכמתו, ואף שהצד לא היה כלום מה לפקפק על הפסק של המשפט מוות מכל מקום מרוב תאוות הנצחון הסקיע עצמו בציון צמק ביותר בהאותיות הקטנות של ספרי החוקים והמשפטים שלהם, עד שברוב יגיעה וצמק עצה בידו למצוא הרבה פקפוקים חזקים על כל האמה הצדוה שהיה על היהודי, וכצדק שבוע כאשר התקיים המשפט חלוצי חזר ר' יצחק זאה זי"ע על כל דברי הקטיאור ואילו

אמה לו, ורק הצכותו והצכות לימודו באנוניברסיטע יכולים לצדד לזר דין מיתה על היהודי, ומה שר' יצחק זאה אמר ששום פקפוק אי אפשר לפקפק על האמה הוא רק שום שר' יצחק זאה לא למד באנוניברסיטע, אק הוא שלמד באנוניברסיטע יודע שהרבה אפשר לפקפק על אמה לו, וממילא יודע שרק הצכותו יכולים להוציא הצדד דין מוות על היהודי, רח"ל.

והקטיאור ברוב דאוות ותאוות הנצחון שלו שכן בכלל שהוא נמצא עכשיו בבית המשפט ושיש כאן שופטים כי היה כולו שקוד ההויכוח שלו עם ר' יצחק זאה ותאוות הנצחון שלו, והוסיף לומר לר' יצחק זאה, אט אני הייתי במקומך הייתי מצליח לפטור היהודי אף שהאמה קשה כל כך שום עם החכמה הדדולה שלי שלמדתי באנוניברסיטע הנני יכול לפטור אפילו אמה קשה כזה, ואתה שאתה לא חכם כמוני אתה לא מצליח לפטור היהודי.

ופעם ר' יצחק זאה זי"ע שהקטיאור טוען במלא התוקף כיצד הוא שלמד באנוניברסיטע יודע שהרבה אפשר לפקפק על אמה לו, וכל מה שר' יצחק זאה אומר ששום פקפוק אי אפשר לפקפק על האמה הוא רק שום שר' יצחק זאה לא למד באנוניברסיטע, ואם הקטיאור הזה היה צומד במקום ר' יצחק זאה היה מצליח ברוב חכמתו של האנוניברסיטע לפטור את היהודי, התחיל ר' יצחק זאה לומר בקול גדול לפני השופטים ולפני כל ריבוי הצדדים של הזויים שהיו עם תשמוצו היטב היטב מה שהקטיאור עצמו אומר שהצד אפשר לפקפק הרבה על אמה לו, רק אני מחמת שלא למדתי באנוניברסיטע איני יודע פקפוקים אילו, ולכך הולכים עכשיו בבית המשפט הזה להוציא לזר דין מוות על אדם ולהרוג אותו ועל ידי זה להרוס כל משפחתו עם תשעת הילדים מפני שאני לא למדתי באנוניברסיטע.

הקט"ז ברוב תאווה הנחון פתח את פיו לפרט כל הפקפוקים החלקים אצל ביצתו הצומחה על כל האמה, עד

שהיה זכאי לזכאי מן המספס ונזכר אמות לחיים טובים ארוכים ולפני.

תאווה הכבוד של פרעה שהעבירתו על דעתו

יב מה היה כזה טוב לפרעה בצפרדע, שהוא התקשה להיפרד ממנה תיכף ומיד ?

הנה תמייה גדולה יש לתמוה בפרשתן למה ענה פרעה לשאלת משרע"ה הַפְּאָר עֲלֵי לְמִתְּיוֹ אֶעֱתִיר לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלַעֲמָלְךָ לְהַכְרִית הַצְּפַרְדֵּי עִמָּךְ וּמִבְּתֶיךָ... – וַיֹּאמֶר לְמַחֵר וְכִי הוּא כ"כ אהב את המסאג' שעשו לו הצפרדעים שהוא ביקש ליהנות מזה עוד לילה? וכי למה הוא לא ביקש להעיף אותם כאן ועכשיו תיכף ומיד ?

ובך התיישבו סביב שולחן ערוך ביד המלך, לדון יחדיו כשהוא מנסה בכל כוחו להסתיר את קרקורי הצפרדעים שבתוך מעיו ההופכים את כל קרבו וכמעט שהוא כבר יוצא מדעתו, ואז נוחת עליו השאלה של משרע"ה 'למתי תרצה שאסלק ממך את הצפרדעים ?' ובוודאי הוא רצה לקפוץ ולזעוק 'מה זאת אומרת למתי ??? הרגע !!!' אלא שגאוותו לא נתן לו להראות את גודל הלחץ והמצוקה בה הוא נתון אשר לכן הוא תלוי ועומד בחסדו של משה ולכן הוא ניסה לשנות תדמית של מצב רגוע ואמר הָא אֲוִלִי לְמַחֵר זֶה זְמַן טוֹב, ועוד לפני שהספיק לעדכן את תשובתו ולתקנה להיום מיד ענה משה כנגדו 'ויאמר – כדברך' תקפוץ עוד לילה עם הצפרדעים בשביל הכבוד האבוד שלך!

ואפשר שישחצנתו וגאוותו העבירוהו על דעתו, שכן עכשיו היה זה לו הפעם הראשונה אשר נאלץ להשפיל את כבודו, ולפנות אל משה נואשות בבקשת עזרה, וכמובן שכל הסיטואציה הזאת לא נעמה לו כלל ואשר ע"כ הוא ניסה בכל כחו למזער נזקים, וניסה לשדר שוויון נפש ולהסתיר ככל הניתן את מצוקתו כדי שלא להסגיר את אפסיותו וחוסר האונים בו הוא מצוי, ולכן הוא ביקש לקבוע פגישת משא ומתן לטובת שתי הצדדים, בה נראה מה יש לכם להציע בעבורי ומה יש לי להציע עזרה עבורכם.

יג) הוסיף פרעה יום אחד מדעתו

וביותר יומתקו הדברים עפ"י דברי החת"ס הנ"ל שהיה מעשה זה ביום השביעי, כך שבעצם כבר נתמלאה סאתה של מכה זו, וכבר היה אפשר לסיימה היום, אולם בשביל הדמיון של הכבוד של פרעה, הוא זכה לקפוץ עוד יום הם הצפרדעים.

אין חכמה ואין עצה נגד ה'

יד) החשבונות שחישב פרעה

אולם במדרש שמות רבה (פרשה י סימן ה) הוא אומר במפורש שהיה זה ביום הששי - ויאמר למחר, מכאן אחת למד שאותו היום היה לו להשלים ז' ימים, לכך אמר לו משה למתי אעתיך לך, למחר אעתיך לך ולא לאותו יום, וסרו הלפרדעים, ונראה לבאר הדברים עפ"י מ"ש האוהחה"ק, בחשבון של פרעה שביקש למחר ולא להיום, - למתי אעתיך פי' לאיזה זמן, תתפאר עלי לומר התפלל לה' עתה כי לזמן פלוני יסיר וגו', והשיבו פרעה למחר וגו',

וקשה כי הגם כי נפש רשע אותה רע זה דוקא בדבר שאין הרעות ניכר לאדם אלא צמוקסל אצל כזו וכזה אין לך אדם שיחפץ שיהעכב בסכנת מות כמו שכן קראה הוא ויסר מעלי את המות. והיה נראה לומר כי לראותו זריזותו של משה שאמר למתי אעתיך וגו' הטעתו עין שכלו כי אמר כן משה ללך שהכיר כי קרב זמן קץ המכה ואין עוד מאז והללחה שליטה לאלהי העבדים והמכה כלתה מאלהי והערים ח"ו משה ללך שאמר בדעתו כי חפץ יחפוץ פרעה למהר ולהסיר הגגע לזה אמר התפאר ומן הסתם יאמר

צעת ובעונה הזאת לזה סבל לער אותו זמן להכיר הדבר אם מרמה אחז ואמר למחר,

נמצא שהוא חישבן חשבונות בניסיון לשבש את התוכנית המקורית של אלקי ישראל, בהיותו בטוח שהם בונים את תוכניותיהם על סמך ההנחה שלבטח יבקש להסיר הצפודע כמתבקש עפ"י השכל וההיגיון תיכף ומיד,

אולם לבסוף איגלאי מילתא שדווקא ע"י חשבונו זה לשבש את התוכנית של הקב"ה הוא הביא לכך שיתקיים בדיוק כפי רצונו ית' שהרי כאמור היה מעשה זה ביום הששי, וכידוע הזמן אשר הוקצב עבור כל מכה היה שבעה ימים, נמצא שבבקשתו למחר הוא התאים זאת בדיוק רב לתוכניתו המקורית של הקב"ה, ללמדך שאין עצה ואין תבונה נגד ה', כי הוא קרא אותך היטב בע"פ, ואת כל החשבונות שלך הוא כבר חישבן מראש, והוא לקח בחשבון את כל חשבונותיך.

10 מה פשעי ומה חטאתי ?

כינצא בדבר אמרתי בס"ד אצל בלעם הרשע, אשר חשב שבחכמתו הוא הצליח לשבש את התוכנית של מלאך השי"ת, ולבסוף איגלאי מילתא שכל זה נלקח בחשבון מתחילה, ובהקדים מה שצריך להבין למה נתחייב בלעם במיתה כמ"ש לו המלאך שאילו לא נטתה האתון מפני הייתי הורג אותך שהרי בפירוש הותרה לו ההליכה לבלעם, כמ"ש קום לך עמהם, א"כ איפה על מה יצא חרון אף ה' על כי הולך הוא, וישלח מלאך לשטן לו? ורש"י כ' שראה שהדבר רע בעיני המקום, והיכן ראה?

ובכלל יש להבין מה היה מטרת הסבב הזה עם המלאך וחברו השלופה בידו, ופתיחת פי האתון, אשר נברא במיוחד עם דמדומי חמה של ערב שבת בראשית לצורך זה, ויגל ה' את עיני בלעם, כיוון שבסופו של כל ההליך הזה חזרנו לנקודת הפתיחה, דהיינו שסוכם שהוא כן ממשיך ללכת, ובתנאי ועל כורחו שאך את הדבר אשר ישים א' בפיו אותו ידבר, שזה בדיוק המצב שהוא היה

קודם כל הסאגה הזאת, אז מה הרווחנו מכל זה ? אחר שלבסוף חזרנו לאותו מקום בו עמדנו לפני זה, גם צריך ביאור למה כתב רש"י הטעם שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, רק בפסוק לה שם מדובר בתשובת המלאך, ולא בפסוק כ באמור אליו השי"ת קום לך אתם?

11 מכלל הן אתה שומע לאו

ונראה לבאר בס"ד עפ"י דברי רש"י שם בד"ה אם לקרא לך (ו), שכתב **וסכור אתה ליטול עליה שכר**, וא-אז- **קום לך חתם**, דהיינו שכתנאי להיתר ללכת איתם נדרש שיהא סבור להרוויח שכר, וזאת בנוסף לתנאי השני שאך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה,

נמצא א"כ שבאמת זה כמו התשובה שהשיבו למי ששאל מאחר וכבר קרא ושנה ושימש הרבה אם מותר לו ללמוד חכמות חיצוניות, והשיבו לו עפ"י הכתוב והגית בו יומם ולילה, לך מצא עשה שאינה יום ולא לילה ואז 'מותר' לך, שמכלל הן אתה שומע לאו, שהתשובה להיתר"ה הוא למעשה לאיסור,

אף כאן בהינתן שללא לקלל אין לו סיכוי לקבל שכר, ובהינתן גם שלא ידבר רק מה שיאמר לו השי"ת, הרי ברור שאין לו היתר ללכת, שהרי השי"ת בוודאי לא יסכים לקלל את בניו אהוביו, וזה הוא שכתב רש"י על ויחר אף א' כי הולך הוא, למרות שראה שהדבר רע בעיני המקום, נתאוה לילך, והיכן ראה, כאשר אמרנו שזה היה המשמעות המעשית של שני התנאים,

12 זה מה שביקשתי לשמוע

ועפ"י יתיישב שפיר מה היה מטרת הסבב הזה, שכן בוודאי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, והלעיטהו לרשע וימות, אבל השי"ת רצה שיוכרז ויונצח בתוה"ק קבל כל יושבי תבל, שלא היה באמת שום צד אפילו בעיני בלעם הרשע שמא יסכים הקב"ה לקלל את בניו, ואשר על סמך סברא זו התיר בלעם לעצמו ללכת, לכן נשלח המלאך

יח גם פרעה גילה את הסוד של מילת הקסם 'חטאתי'

והשתא דאתינא לווארט זה שאמרתי בס"ד בפר' בלק עלה בדעתי לפרש בזה מה שמצאנו גם בפרשתן שאמר פרעה חטאתי הפעם, ובחקדים הערה קטנה אשר הפעם היחידה אשר מצאנו שאמר משה לפרעה שכל המטרה שבשבילה הקשה ה' את ליבו הוא כמו שנאמר לפני מכת ברד שאמר לו משה לפרעה כִּי -לו הפצתי בכך הרי שכבר- עֲתָהּ שְׁלַחְתִּי אֶת-יְדִי וְאֶת-עֲמֻדַּת בְּדָבָר וְתַפְחֵד מִן-הָאָרֶץ: וְאוּלַם בְּעֵבֹר זֹאת הָעֲמֻדָּתִיךָ בְּעֵבֹר הָרְאִיתָ, אֶת-כַּחַי וְלִמְעַן סִפֵּר שְׁמִי בְּכָל הָאָרֶץ.

והשבתי בס"ד למה דווקא כאן הקדים לומר לו זאת, עפ"י הרעיון הנ"ל שלפי שגלוי וידוע לפני קורא הדורות מראש שבמכה זו עתיד פרעה לומר 'חטאתי' הפעם, וכפי שאחז"ל אצל בלעם שאמירת 'חטאתי' נחשבת לתשובה אשר בגללה עצר המלאך מלהרוג את בלעם, וכדי שלא יעלה על דעת אף אחד שע"י אמירה זו נשתבשה חלילה התוכנית המקורית של השי"ת להרוג את פרעה בזו המכה ולסיים בזה אחת ולתמיד את הסאגה הזאת עם פרעה, לכן הקדים השי"ת תרופה למכה, ועוד קודם למכת הערוב הקדים לאמר שאילו היה חפץ השי"ת לגמור את הסיפור הזה עם פרעה הרי שכבר עתה שלחתי את ידי ואך אותך, ובכוונה תחילה העמדתך בעבור הָרְאִיתָ את כַּחַי ולמען ספר שמי בכל הארץ, כך שטוב לי זה שאמרת חטאתי אשר בכוחה לעצור המשחית מהשחית, אשר על ידי זה שתישאר בחיים אוכל להקשות עוד את ליבך בכדי לְהָרְאִיתָ את כַּחַי ולמען ספר שמי בכל הארץ.

וכל הזרכים האלו בו עד שהכריז ואמר 'חטאתי' שהרי אין שום צד שייסכים השי"ת לקלל בניו וממילא לא אקבל שכר, ולא נתקיימו התנאים שייתרו לי ללכת, רק בשרירות לבי הלכת,

ולכן משעה שכבר הודה במפורש כן, שוב לא עמד המלאך בדרך רשעים שרצה לילך בה, ואמר לו במפורש לך עם האנשים, ושלא כבמאמר השי"ת לך אתם שהמשמעות המעשית הייתה לא ללכת, הרי שכאן במפורש נאמר לו ללכת ולכן כאן מפרש"י הטעם משום שבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו,

ועפ"ז אפשר לומר שמה שכתוב במד' שהיה ערום בחכמה וידע הסוד שברגע שיאמר 'חטאתי' המלאך לא יפגע בו, באמת זה היה מטרת שליחת המלאך שהקב"ה ידע הסוד שהוא מכיר את הסוד של אמירת חטאתי, אלא שהוא חשב שהצליח להתגבר על מטרת ה' להורגו, אבל אח"כ שאל את המלאך אם לשוב לביתו, צחק עליו המלאך וגילה לו שלא איכפת ליה להקב"ה הליכתו בחטא רק רצה לשמוע את ה'חטאתי' ועכשיו הוא כבר יכול לילך בדרך רשעים שרצה לילך בה בהצלחה,

והנה בלעם היה בטוח שהוא בהיותו ערום הצליח לסכל את מטרת המלאך, שכן הוא הבין שמטרת המלאך הוא להורגו והוא ידע הסוד שע"י אמירת חטאתי לא יוכל לגעת בו, אולם לאחמ"כ שאל את המלאך ועתה אם רע בעיניך אשובה לי, ואז אמר לו המלאך שאין מטרתו למנוע מלכת כלל אדרבה לך איתם וכי כל מטרתו היה שיאמר חטאתי, כיון שהשי"ת ידע שבהיותו ערום בחכמה הוא יאמר חטאתי בכדי לסכל מטרת המלאך כפי הבנתו, וזה היה המטרה האמיתית דהיינו שיאמר חטאתי.

לא לשכוח שה' הושיע בחלוף הצרה

עֲלֵי לְמַתְּיוֹ אֶעֱתִיר לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלַעֲמֻדַּת לְהַכְרִית הַצְּפַרְדְּעִים מִמֶּנּוּ וּמִבְּתִיךָ וּבְיַד הַשְּׂאֵרְנָה וְהַקֶּב"ה הַסֹּכֵם עַל יְדוֹ כַּמ"ש וַיַּעַשׂ ה' כְּדָבָר מִשְׁנֵה וַיִּמָּתוּ הַצְּפַרְדְּעִים מִן הַבְּתִיּוֹת מִן הַחֲצִרֹת וּמִן הַשָּׂדֵת, וְאוּלַם כֹּל אֲשֶׁר בִּיאֹר כֵּן נִשְׁאָרוּ, מִה רָאָה

יט) למה אמר משה מדעתו ר'ק ב'יאור תישארנה' ?

עוד דבר חידוש מצאנו במכת צפרדע שאמר משה מדעתו לפרעה, וַיֹּאמֶר מִשְׁנֵה לְפָרְעוֹ הַחֲפָאךְ

משה על ככה להחליט ולהודיע שביאור כן תישארנה?

כ) בסוף זה הסתדר מאליו

ואמרתי לבאר הטעם בס"ד עפ"י דברי האור החיים הק' בפרשת וארא שמסביר למה אמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר, ולמה ביקש פרעה למחר, והיה נראה לומר כי לראותו זריותו של משה שאמר למתי אעתיר וגו' הטעתו עין שכלו כי אמר כן משה ללד שהכיר כי קרב זמן קץ המכה ואין עוד מאז והלחה שליטה לאלקי העברים והמכה כלתה מאלוהי והערים ח"ו משה ללד שאמר זדעתו כי חפץ יחפוץ פרעה למהר ולהסיר הגגע לזה אמר התפאר ומן הסתם יאמר צעת ובעונה הזאת לזה סבל לער אותו זמן להכיר הדבר אם מרמה אחז ואמר למחר,

והוא בבדי שלא יחשוב פרעה כי ממילא אזלא ליה, כי כן דרך היצר שגם כאשר האדם בצרתו מכיר שעוונותיו גרמו לו זאת הצרה ומקבל על עצמו ומתחייב לה' לתקן מעשיו, הרי שבחלוף הצרה חלפה גם ההכרה וההבטחה, והוא שוכח הכל וחושב שהוא כבר הסתדר לבד.

מספריט שכן אדם היה צריך להניח לפאנייה מאד מאד חסופה של ביניס. היה צריך לצעות שט קופה של מיליוני. ולשט כק הוא היה צריך להניח לפאנייה עם צורק דין, אשר קשה היה מאד להשיג את הפאנייה איתו,

הוא היה צריך להיות בשתיים צרה, באינה מנדל בתל אביב, קומה צרטיט וחמש הוא צריך להיות שט. הוא טר בני ברק, והוא בירר מצה התנוצה, כל יום ופנוסל לנה הוא לקח ספיי, וכק הוא ידע שברעץ לאחד צרה, הוא צריך לצאת מהבית כדי להיות בטוח, כי בשעה שטיט צרה אפס אפס הוא חייב להיות שט.

וכק הוא יוצא ברעץ לאחת צרה, הוא נכנס לרכב, הוא מנסה להתניח, אפל כחו מסיפורים... זה לא הולק, לא הולק, על הפניס, לא הולק, לא לל.

מה צושים? מתקשר לנה, מתקשר לנה, שוט דבר לא צולר. מה שהוא מנסה לא צולר, וכק הוא צומד מחולף לרכב, ואלו בר לו, מה צושה יהודי בעת צרה?

הוא נלכר, יש אבא בשמיים, הוא אומר אבא, אנא רחם עלי, בשמיים צרה אני חייב להיות אלף צורק דין, אין לי רכב.

והנה איך שהוא מסיים את תפילתו הקצרה, באותו רעץ שהוא מבקש, צובר שט חקר שלו, רואה אותו בחולף, והוא אומר לו מה יש לך? הוא אומר לו, בשמיים צרה אני חייב להיות בתל אביב, ולמילוי הרע הרכב מושגת,

הוא אומר לו עכשיו בדיוק קיבלתי חופשה, שחררו אותי היום מוקדם מהמצבדה, עכשיו שחררו אותי. אני הולק הביתה, לא צריך את הרכב עכשיו, קח וסע.

אה, ברוך השם, הוא נכנס לרכב, מתחיל לנסוע.

פתאום, פקק לא צפוי. קרה שט משהו, ויש פקק.

ריבוננו של צולט, אתה חייב לשחרר אותי מהפקק הזה, אני חייב להיות אלף הצורק דין הזה בשמיים צרה.

איך שהוא מתפלל השתחרר הפקק, הוא נוסע, מניח לפניו, נכנס לחניון,

כבר מחולף היה כתוב. החניון מלא!

זה מצחיק, אבל כולנו ככה, ברגע שהבעיה חולפת, שוכחים מי עזר לנו.

כאן תן דעתך וליבך להתמוך

כן הדבר הזה שמשה רבנו ידע שפרעה אחרי שהצפידע ילך הוא כבר לא יחשוב כלום, הוא יגיד, יאללה, זה נגמר. כל דבר עובר בחיים. יאללה, גם זה עבר,

בגלל זה משה רבנו בא עם רעיון כזה. הוא אמר לו, קודם כל, ביאור תשארנה, כדי שלא תחשוב שזה סתם נגמר. כי אתה תראה, שזה לא נגמר בכל המקומות, ובמקום הספציפי הזה שאני אומר לך שזה נשאר, תראה ששם נשאר, כדי שתהיה לך תזכורת שזה לא התנדף מאלי. עוד סימן הוא אמר לו, בוא נעשה עוד סימן. עכשיו אתה תקבע. אתה תגיד את התאריך המדויק את השנייה, מתי שאתה רוצה, וזה יקרה אז, כדי שזה ישמש לך כתזכורת, גם אחרי שתפטר מהצרה, שמישהו סילק את זה, בכדי שתעמוד בהתחייבות שלך, לשלח את ישראל מארצך.

אולם כל זה לא הועיל, כי כפי שמעידה התורה"ק **וירא פרעה כי היתה הרוחה**, היינו שהוא ראה רק זאת שהיתה הרוחה, וחוזק מזה הוא לא הסתכל ולא ראה לא השעה שהסתלקו ולא הצפידעים שנשארו ביאור רק זאת ראה שהיתה הרוחה ולא שת ליבו לשאר, כי לבסוף הכל כבר הסתדר מאלי, ולמעשה אינו צריך להגיע לעזר הקב"ה, ולכן והכבד את ליבו.

פרפרת הדבש

אלקים הָוֹא וממשיך הפסוק ואומר - וַיִּזְעַק לְבַי פְּרֻעָה וְלֹא-שָׁמַע אֱלֹהִים בְּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' ולכאורה אין מובן מה הקשר בין שני הדברים הכתובים בפסוק זה? שהרי לכאורה זה שאמרו החרטומים אצבע אלקים הוא זה סיבה לזה שהוא כן ייכנע, ואין זה סיבה לזה שהוא יחזק את ליבו.

וחשבתי לפרש הקשר בדרך צחות, כי הנה רש"י מביא למה באמת החרטומים לא הצליחו לייצר

עכשיו, השעה צרית לשתייט צרה בקוקר, אף אחד לא יוצא, מי יצא, מצא פה צד ארבע.

הוא נכנס לחניון, פלוס קומות, צולה, ירד, צולה, ירד. אין. אין חנייה.

מה צושה יהודי בצרה? הוא אומר, ריבון של צולט, אני חייב להאיץ לצורך דין. אין לי חנייה,

איק שהוא מתפלל, נדלף רכב לידו, הנהט מציץ יוצא, בדיוק במקום פלו, הוא נכנס למקום שהתפנה במיוחד עבורו, מתנה את הרכב וטס למצלית,

אולט בהאיצו אף המצלית הוא רואה פלט גדול, עצליו כתוב, סליחה, עקב תקלה במצלית, נא להשתמש במדרכות.

אוי וויי מה אני צושה עכשיו? צורך הדין יושב בקומה צרית וחמש, ואני צריק להיות שט עוד שבצ דקות, אין סיכוי.

ריבון של צולט, תצנור לי, אני חייב להאיץ. איק שהוא אומר, ריבון של צולט, נפתח דלת המצלית, והטכנאי יוצא,

ומוריך את השלט, הוא נכנס למצלית, איק שנסכר הדלתות, הוא אומר ריבון של צולט, טוב, בסוף הסתדרתי, לא צריק את העצרה שלך.

כב) למה אמירת החרטומים 'אצבע אלקים הוא' גרמה לפרעה לחזק את ליבו

הנה במכת כינים אחר שכתבה התורה"ק ויעשו-לך החרטומים בלטיהם להוציא את-הפנים ולא יכלו ותהי הפנים באתם ובבהמה: יש לנו את פסוק טו בה כתיב: ויאמרן החרטום' אַל-פרעה אַצְבַּע

קצת, שפיר היה מובן למה זה גרם לו להכביד את לבו, שכן אז היה סברא לחשוב שאין זה מכה משמים הכוון אליו שהרי מדחזינן שזה פגע גם במקנה ישראל מוכח מזה שזה מגיפה טבעית אשר פקדה את כל האיזור, ואצל המצרים זה פגע יותר ואצל ישראל קצת פחות, אבל מזה אשר לא מת ממקנה ישראל עד אחד, הרי מוכח בעליל בצורה שאינה מתפרשת לשני פנים כי אך יד ה' היא שפגעה בהם א"כ למה זה גרם לו להכביד את ליבו, וביותר זה קשה מאחר ובפירוש אמר לו משה עוד טרם בוא המכה בהתראתו אותו עליה וְהַפְלֵה ה' בְּיַד מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבְיַד מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לֶבְבִי יִשְׂרָאֵל דָּבָר וּבְאֵמַת יִשְׂרָאֵל מִהַמְּפֹרָשִׁים שִׁפִּי וְלֹא עַד בְּכָל שֶׁהוּא מֵצֵא בְּהֵמָה אַחַת אֲשֶׁר חֲצִיָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְחֲצִיָה שֶׁל מִצְרַיִם או שהיתה של מצרי אשר בטעות חשבוהו לישראל]

ונראה לפרש כדרך שפירש הגה"ק בעל קהילות יעקב את פשר הדבר שאחז"ל במכת צפרדע שתחילה עלה צפרדע אחד, אלא שהיכו אותה המצרים בניסיון להורגה ועל"י היא השריצה הרבה צפרדעים עד אשר נתמלאה כל מצרים בצפרדעים, והקשה האיך לא הפסיקו הם מלהכותה בראותם את הריבוי העצום שיוצא מהכאתם, והוא מתרץ לה, שכך הוא טבע האדם בעת כעסו, שהשכל יוצא לחופשה בלתי מוגבלת ורק הכעס מניע את פעולותיו גם אם זה בניגוד להיגיון ונראה ברור שפעולותיו רק מזיקות לו.

ועפ"ז אפשר לפרש הכא נמי הכי, שבראות פרעה איך שמנוחה ושמחה אור ליהודים כי טוב להם ולא ממקנה בני ישראל עד אחד, בעוד אצל המצרים מתו כל אשר בשדה, והם מלקקים את פצעיהם, בערה בו הקנאה וצרות העין עד להשחית, והוא איבד את השכל וההיגיון, וגמלה בליבו החלטה חזקה 'אני עוד אראה להם מה זה, ואלמד אותם לקח' ולא שת ליבו למציאות המוכחת שאינו יכול לעשות להם כלום.

כינים. משום שהשדים אין להם שליטה על דבר שהוא פחות מכשעורה. שהכינים הם כל כך קטנים והשדים לא שולטים בדבר קטן כזה. אז אפשר לרמוז שאחר כך אמרו החרטומים לפרעה, תשמע, נכון שאנחנו לא יכולים לעשות דבר כזה. שהרי עד עכשיו היה עם המקל, היה עם הדם, הצפרדע. הצליחו החרטומים איכשהו גם לחקות באיזושהי מידה, למרות שהמקל של אהרון אחר כך בלע את הנחשים שלהם, ואת זה הם לא הצליחו לעשות. אבל איכשהו הם הצליחו משהו. ואז פרעה אמר מה אתה בא ללמד אותנו, אנחנו המשווקים של הכישוף בכל העולם, אתה בא למכור לנו. אבל פה היה פעם ראשונה שהם לא הצליחו בכלל לגעת בזה. אז הם באו, כבן אדם שמחפש תירוץ, בן אדם שלא מחפש להכיר באמת, אז גם כשהוא נוכח לראות שזה משהו שמעבר ליכולות שלו, הוא לא אומר, שמע, הוא צודק, משה רבינו צודק, זה משהו עליון. אלא הם אמרו, לפעמים יש חור קטן שצריך להוציא ממנו משהו עם האצבע. ובן אדם לא יכול להשחיל את האצבע, כי זה חור מדי קטן. אז לוקחים ילד קטן ואומרים לו תוציא את זה, כי יש לו אצבע יותר קטנה. אז הם אמרו, תשמע, נכון שאנחנו לא יכולים, אבל זה לא אומר שהוא יותר גדול. תשמע, זה לא חייב להיות שהוא יותר גדול. זה אצבע אלוקים הוא, זה האצבע של אלוקים עפרא לפומייהו, הם אמרו שהוא יותר קטן מאיתנו. בגלל זה הוא יכול להגיע גם לקינים, הוא יכול לרדת לחולוציות כאלו קטנות כי הוא יותר קטן מאיתנו. בגלל זה, ויחזק פרעה את ליבו.

כג) המידות הרעות מעבירות האדם מדעתו

והנה כקושיא דלעיל קשה לכאורה נמי במכת דבר דכתיב בה - וַיִּשְׁלַח פְּרַעֲוֹ וְהִנֵּה לֹא־מָצָא מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פְּרַעֲוֹ וְלֹא שָׁלַח אֶת־הָעָם, אשר לכאורה איפכא מיסתברא דבשלמא אילו היה מגלה שגם אצל מקנה ישראל מתו

לכל כדור ופצצה יש כתובת מדויקת

וכמו שמספר האדמו"ר מתולדות משה שליט"א שתי סיפורים מהימנים אשר אם נביא איזה פרופסור גדול שיבדוק מה הוא סיכוי ההסתברות שכאלו ניסים יקרו לבני אדם, הוא בוודאי יאמר שזה סיכוי נמוך מאוד, אפס! ובכל זאת, אנו רואים בעינינו שהם קרו נגד כל הסיכויים כדי שהאנשים יישארו בחיים, הנה כל מי שמתבונן בזה, מבין ביתר שאת שיש מנהיג לבירה. לכל כדור יש כתובת, ואת הכתובת הזאת חרט הבורא יתברך בעצמו.

והוא מביא מרבינו האור החיים הקדוש שאומר שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, והוא מסיים עלה - אף אנו נענה ונאמר: אם היו בני אדם מרגישים את כל הניסים שנעשים להם, היו משתגעים מרוב אהבת ה'. חז"ל הקדושים כבר אמרו שאין בעל הנס מכיר בניסו, ורוב רובם של הניסים בכלל לא מורגשים על ידי בני האדם, אבל מעט מהם, זעיר שם זעיר שם, מתגלים וחושפים את עוצמת המציאות של ההשגחה הפרטית, וכה הוא מספר -

כו) משום מה עלה בדעתו לחרוג מהמסלול שבו הוא כבר צועד שנים

מצאתי אדם נאמן עלי מאוד שחנה עם בצל המצפה, יהודי המתאכזר בסדרות, ומדי בוקר הוא צועד למקווה לפטירת שחרית ולאחר מכן הולך לבית הכנסת להתפלל. יש לו מסלול הליכה קבוע, ובמקורו של שחנה תורה כשהוא ירד מהבית לרחוץ, משום מה עלה בדעתו ללכת מהצד השני! הוא חרט מהמסלול הקבוע שלו הוא צועד כבר שנים, ופסול הלך בדרכ אחרת. למה? הוא לא יודע.

הוא הלך למקווה, ירד וטבל וצלה ונסתפס ונכנס לבית התפילה, ולא ידע

כד המרד עשה חיסולים ממוקדים בצורה כירורגית

כתיב בפרשתו במכת ברד - וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה נִשֶׂה אֶת-יְדֶיךָ עַל-הַשָּׁמַיִם וַיְהִי בְרֶד בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם עַל-הָאָדָם וְעַל-הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל-עֵשׂוֹב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִנֵּה לְכַאוּרָה נֹרָאָה כֹּאֵן יִיתַר הַלְשׁוֹן, שכן מאחר וכבר כתב 'ויהי ברד בכל ארץ מצרים' הרי כבר הכל בכלל, ולמה א"כ הוצרך לפרט שוב 'על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה'

וביאר הגר"ז מבריסק זי"ע שמלשון הכתוב שפירט 'על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה', כל אחד לחוד נראה דהברד לא היה בכל מקום, שחרי אם נאמר שירד בכל המקומות א"כ תיקשי באמת לשם מה נצרך לפרט ודי היה לכתוב בסתמא שהיה ברד בכל מצרים, ופשיטא שירד על האדם והבהמה וכל מה שהיה תחתיו בארץ אלא על כרחך דמכת הברד היתה רק היכא דהיו אלה והוא ירד רק 'על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה' ולא במקומות אחרים.

כה) לכל פצצה יש כתובת מדויקת

ובנו הגרמ"ד הלוי זצ"ל מסיק עלה שבאמת כן רואים אף בעת מלחמה, איך שלכל 'פצצה' יש מקום מסוים שלשם היא נועדה מתחילה בדקדוק, ואין זאת שהפצצות נופלות וממילא נהרגים מהם אנשים, אלא אדרבה כשיש אדם שנגזרה עליו מיתה נופלת הפצצה היכן שהוא נמצא.

ומדי דברי בו כאן אתנו מקום לציין שגם השתא הכא - עם גודל ההסתר פנים והגזירות הקשות עת מלחמה זו, רחמנא לשיזבו וליפרקו מפום אריותא, עדיין - רבו כמו רבו הרבה סיפורים של גילויי ניסים גדולים, שמראים לנו כלל אמת זו של כדור ופצצה רח"ל יש את הכתובת המדויקת לשם היא צריכה להגיע באופן מדויק.

ואמרה לה שהיא לא חסה בטוב, ולא תוכלי לארוח אותם בחט כפי שתכנה.

כמובן שהם נאלצו להישאר בסדרות, והיהודי כבר צמד אהודיץ לשכן שלו שבסופו של דבר הם לא יכולים לתת להם את הדירה, כי הם עצמם נשארים בבית האלף שנינו בתוכנית.

אבל האשה לא הסכימה בשום אופן: "אם הבטחנו לתת להם את הדירה, אנחנו ניתן להם את הדירה". מיד החלה לחפש פיתרון אחר, ולבסוף הצליחה למצוא איצו דירה בקצה השני של הציר שבה יוכלו להתארח בחט, ואת הדירה שלהם נתנו לשכן שיוכל לשכן בה את אחיו.

בגילי שמחת תורה הלכנו השכן ואחיו לבית הכנסת, שרו ורקדו יחד עם הילדים עד כאלות הכוחות, ולאחר מכן שבו לביתו של האח המארח, ואכלו ושתו כל המשפחה בצוותא חדא, ולאחר הסעודה כטוב ליבם ביין, אמר האח המארח לאחיו הארח, למה תלכו לי שן בדירה של השכנים שלנו? אתם אורחים שלנו! הוא תשנו כאן, נצטופף קצת, הילדים כל כך נהנים אלו בחברתם של אלו, למה זה ניפרד איש מצל אחיו???"

לאחרת בקורר כבר נשמע קול צווחה בציר, יריות ופצצות, חרדת אלוקים! הם התצוררו בבהלה וכשהסתכל מהחלון הבינו שמדובר במתקפת טרור נרחבת מאוד. מהר הגיפו את כל התריסים, וידאו שהדלת של הבית - שבחסידי ש"ס היתה דלת חזקה מאוד - נצולה צל מנצול ובריות, והחליטו שהם הולכים לשמור על דממה מוחלטת.

המחבלים נכנסו לבניין וצברו בין הדירות. הם הציצו לביתה של המשפחה הזאת, וחבטו בדלת שוב ושוב, אבל שתי

כבלים שחוץ יהוט הסצר. רק שבשכנס לבית הכנסת מצא שם כמה יהודים חרדים ומהגלים, שסיפרו לו את החדשות. ברחוב הסמוך מסתובבים מחבלים ויורים בכל מי שצובר שם! עכשיו כבר התברר לו למה הולכים אותו רגליו בדרך אחרת. ה"ש" לא גילוי של השמחה פרטית גדול מזה? אדם שנהנה מההרצל הקבוצ שלו ופשוט צושה מצפה לא האינטימיות של בדרך אחרת, בגלי שיידיץ בכלל שבקב הוא מצויף את חייו...

כזו יצאו מביתם כדי שלא לאכזב את השכנים שלהם והלכו להתארח בבית שאינו שלהם, ובכך היו להם חייהם לשלל

והוא ממשיך לספר - עוד שמעתי מעשה מיהודי נאמן שאמר לי שהוא מכיר את בעלי המעשה בעצמם! שני יהודים שומרי תורה ומצוות המתאזרים בציר שדרות בשכנות. אחד מהם תכנן לנסוע למחת תורה עם כל המשפחה לבית חמיו וחמותו שמתאזרים בציר אחרת, והשכן שלהם ביקש שאת הם נוסעים לחט, שיתנו לו את הדירה כי הוא מאוד רוצה להזמין את אחיו לצעות אצלם את החט, ויהיה יותר נוח אם יהיה לו דירה נפרדת.

אותו יהודי אמר שהוא ייאלץ באנשי ביתו, וידע שאשתו מאוד לא אוהבת את הרציון של להכניס אנשים זרים ולתת להם את הבית לשבת שלימה, וצד כה בכל פעם שצלה כזה רציון היא דחתה אותו על הסף. אבל הפעם, משום מה, היא הסכימה ומיד אמרה שבשמחה רבה הם ייתנו את הדירה.

בצרה שמחת תורה, ממש לפני עצמדו לצאת מהבית ולמסור את המפתח לשכנים, התקשרה אמה של האבית,

המשפחות של בני האחים שמרו על דממה מוחלטת, והמחבלים נואשו מלנסות לפרוץ את הדלת.

הם פנו לדלת מוחל, ביתה של המשפחה שיצאה מהבית רק כדי להכניס אורחים, ופקדות רבה עקרו את הדלת ממקומה ונכנסו פנימה. לאכזבתם היה הבית ריק, הם השחיתו את הרכוש, שברו וקצצו מכל הבא ליד, והלכו כלצומת שאו.

הרי לנו נס בתוך נס. בצילי הבית יצאו מבייתם למרות שלכאורה לא היה מצופה מהם לצלות זאת, רק כדי שלא לאכזב את השכנים שלהם הם הלכו להתארח בצמחם הבית שאינו שלהם, ובכך היו להם חייבה לשלם. לא זו אף זו, אם האורחים שבעבורם פינו את הבית, בסופו של דבר לא ישנו בו, וכל מה ניצלו ממות רח"ל. ע"כ דברי האדמו"ר מתולדות משה שליט"א,

ונחזור אל הראשונות אל דברי הגרמ"ד הלוי סולוביצקי זצ"ל שהוסיף על האמור למעלה ואמר:

כח' אם הייתי נשאר למעלה, זה לא היה קורה'

כן ראינו בעינינו בזמן שהיו הפגזות בירושלים [בשנת תשי"ח], שבעת ההרצה היו האנשים יורדים מבתיהם במקומה הצלילונה כדי לא להיות תחת אם שהפגז צלול להיכנס דרכו. והנה מרן הזריז זצ"ל אצ"ע שהיתה דירתו באותה צת כקומה צלילונה בפניו, לא הסכים מאלם לרדת לקומה הראשונה, עד שכחת ההפגזות הכבדות מאז הפצירו בו הרבה לרדת למטה והוא נצטרף לקבשה.

ואמנם באותה הפגזה פגע פגע על אם הפניו, ומחמתו נפל חלק מהתקרה על מיטתו של מרן זצ"ל. והנה כשצלו למצלה לאחר שפסקה ההרצה וראו את מיטתו מלאה אפנים וטיח מהתקרה,

אמרו למרן זצ"ל שהנה זו ראייה צדקה כמה שהפצירו בו לרדת למטה. [שהרי בעיני בשר נראה שהיה כאן נס גלוי שנעתר להפצרותיהם, ובכך ניצלו חייו] אולם מרן הזריז זצ"ל לא הסכים לדבריהם, ואמר 'אם הייתי נשאר למצלה, זה לא היה קורה'...

[נראה לבאר דברי קודשו, שבודאי גם הנוק שהיה על העצים והאבנים אינו קורה מאליו ללא השגחה נפלאה ומדויקת, ואדרבה בגלל שהיה צריך לשפוך הפצצה על עצים ואבנים ולא על האנשים סיבב הקב"ה בכבודו ובעצמו, שיתעצמו בני הבית בבקשתם ויתרצה הגר"ז להם לצאת את הבית בכדי שיוכל ליפול על הבית מבלי לפגוע בגופו הק,

אלא שענה להם לפי שיטתם וטעותם, אשר טעו לחשוב שאילו היה שם היה נהרג, אגב האבנים גחזינן שנהרסו, ולזה אמר להם שיותר מסתבר אם כבר נקבל שיש דין גרירה וגלגול בתורת אגב, הרי שיותר מסתבר לומר דאבנים בתר גופא גרירא שהרי חיי אדם הם עיקר לעומת האבנים אשר הם כטיפלה להם, מאשר לטעות ולחשוב ולומר, שחיי האדם נגררים בתר האבנים, אבל בוודאי האמת היא שיש חשבון מדוקדק מהשמים מי ומה צריך להיפגע רח"ל והוא ית' מסבב כל הסיבות בכדי לקיים גזירתו במדויק לא פחות ולא יותר בני הוא זה.]

כט' אילו לא היה ביטוח לא היה נשרף

וכדבר הזה היה מעשה אצל הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע כפי שמביאה הרה"צ הרבי ר' מיילעך בידרמן שליט"א בבאר הפרשה פרשת וישלח ביום מן הימים פשנת תרס"ג פרצה שריפה ביראדיו, וכילתה את רוב בתי הצוירה, משהיצה האש אל בית ה'חפץ חיים', צמדה מליפק. כעבור כמה ימים, הציצו כמה אנשי ביטוח' ופתו בפיהם ובלשונם את כל אנשי הצוירה שיצשו 'ביטוח' על

אנשים כחזו מאד מלנסוץ צראפלאן
כי הרבה צראפלאן (מטוסים) נפלו
והתרסקו באמצע נסיעתם, צנה לו החלון
איש: "צראפלאן פאלצן נישט,
מאנשען פאלצן!" (מטוסים לא נופלים, רק האנשים
נופלים),

כלומר אין זה גזירה על העראפלאן שתפול
וכתוצאה מזה כל מי שבמקרה היה באותה נסיעה
נופל גם הוא עם העראפלאן, היפוך מזה - משמים
נגזרה גזירה פרטית על כל אחד ואחד מהנוסעים
שנגמרה תקופת חייו ושצריך ליפול ולמות רח"ל,
וכתוצאה מזה נופל העראפלאן אשר נסע בו, וא"כ
אין זה גזירה ואסון כללית, אלא גזירה פרטית לכל
נוסע ונוסע, ואין לדמות נסיעה לנסיעה (מעשה איש,
חייג עמי קעיי.)

לא'לא המספך זוכה בלוטו, אלא האדם

ובספר דרך שיחה (עמי דש) מובא, שמרן הגרמ"ק
צ"ל סיפר, שהייתה שאלה אצל הגרמ"ע זצ"ל
במעשה שהיה: **רשע אחד הי' לו מסרת צדיק,
ושניהם קנו כל אחד כנסד כרטיס
הצרכיה, וחש הרשע בליבו מסתמא
המסרת הצדיק יארי' ויזכה, ולכן הלק
הרשע בליבה והחליף את הכרטיסים.**

והנה לבסוף זכה הכרטיס המקורי של
הרשע למצעה נמצא כעת בידי הצדיק,
וכעת בא הרשע וצק שהכרטיס שלו ולכן
הזכייה שייכת לו, - וצנהו הצרכ"ע: **לא
המספך זוכה, אלא האדם זוכה, ולכן
הזכייה שייכת למסרת הצדיק.**

[כלומר, שלמעשה גם אם לא הי' מחליף את
הכרטיסים, המשרת הצדיק הי' זוכה, ואילו
הכרטיס של הרשע בכל מקרה לא הי' זוכה, -
ובאמת ישנן גירסאות אחרות שמשייכות את
המעשה והפסק הנ"ל לגדולי ישראל אחרים,
ועכ"פ בנוגע ללימוד הרי אין זה משנה כלל]

כל נכסיהם, ואף כל קורתו של ה'חפץ
חייט' נכנסו האנשים,

והנה על אף אשר ידוע שצנתו של ה'חפץ
חייט' לא הייתה נוחה בצניין ה'ביטוח',
והיה סבור שצף האדם אתלות כל בטחונו
במוראו בלבד, [וכי"ב ראיתי בספר מעשה איש
חייג עי קעיי' שהחזוי"א זייע ולא היה משיא עצה
לשלם לחברות ביטוח. וכשאיירעה אצלו גניבה,
הלך מיד לבדוק המזוזה']. **אמנט, ה'חפץ
חייט' לא היה בביטוח באותה עצה,
ומיילא נקלה צליהם המלאכה, כי
הרבנית חתמה מי' על ה'ביטוח', כשחזר
ה'חפץ חייט' אל ביתו, ומע את אשר
היה, הביע את מורת רוחו מכך...**

לשנה הבאה שוב פרצה שריפה - אך הפעם
לא פסחה על ביתו של ה'חפץ חייט', אף
בתי בנו' וחתנו' נשרפו, נכנסה הרבנית
אל ה'חפץ חייט' ואמרה לו, **ענה כבר
מסכים הנך שצדקתי בהצטרפותי לביטוח,
ויצן ה'חפץ חייט' ויאמר, אני מאמין
באמונה שלימה כי אם לא היינו חתומים
על הסכם ביטוח לא הייתה השריפה
נולצת בהתנו', [שהרי נראה בעליל אשר לא
נגזר עלינו להפסיד ממון שכן כעת אשר אנו
המוטחים הרי אין כאן חיסרון כיס, שכן הביטוח
אמור לשלם לנו את כל הנוק, וכיוון שכך הרי הדבר
פשוט אצלי, שאילו לא היינו מבוטחים, הרי שגם
הפעם הייתה השריפה מדלגת על בתינו, בכדי שלא
נינזק בכספנו, מאחר והרי לא נגזר עלינו גזירה של
חיסרון כיס,] וראיה לכך, **שאתקד שלא
היינו 'מבוטחים' לא באה השריפה
לנחלתנו...****

ל) לא בגלל שנפלים מטוסים מתים
אנשים רח"ל, אלא בגלל האנשים
שצריכים למות נופלים המטוסים

וכמו כן מסופר על החזון איש זי"ע, **אף אותו
פעם אחד מתלמידיו, האם אפשר לנסוץ
צראפלאן (מטוס), היה זה בעת שהרבה**

לב) למה בכלל ירד הברד על החיטה והכוסמת ?

הדרן לדברי הגר"ז הלוי בפרשתן שגם מכת הברד לא נתפשט על פני כל הארץ, רק באופן ממוקד היכן שהיה אדם או בהמה או עשב אשר היו צריכים להיפגע מזה, אלא דלכאורה קשה דהנה להלן כתיב 'והחטה והכוסמת לא נבו כי אפילת הנה' (ט' ל"ב), ופרש"י שם 'מאוחרות ועליין היו רכות ויכולות לעמוד בפני קשה', ולדברי מרן הגר"ז זצ"ל לכאורה הברד לא ירד אלא להזיק, וא"כ מאחר דלא הזיק לחטה ולכוסמת, למה ירד עליהם ברד כלל.

ותי' בנו הרמ"ד זצ"ל שאמנם לפי המדרש תנחומא שהביא שם רש"י 'כי אפילות, פלאי פלאות נעשו להם שלא לקו' ניחא, דמשום תכלית זו גופא ירד

ועם התשובה לשאלה זו נעבור בס"ד לקטע הבא-

לעולם יהא אדם רך בקנה

לב) מי שהוא רך יכול לעמוד בפני כל דבר, ואפילו הקשה ביותר

ונראה שבאה התוה"ק ללמדנו ארוחות חיים בזה שהראה לנו הקב"ה שאילו לא נָּפוּ משום שאפילות הנה ולכן היו עדיין רכות ויכולות לעמוד בפני קשה, וכמשאחז"ל במסכת תענית (דף כ"ע"א) תנו רבנן: לעולם יהא אדם רך בקנה ואל יהא קשה כארז. מעשה שצא רבי אלעזר צרבי שמעון ממגדל גדור מצית רבו, והיה רכוב על החמור ומטייל על שפת נהר, ושמח שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד תורה הרבה.

זדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר. אמר לו: שלום עליך רביו! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקה, כמה מכוער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכוערין כמותך? אמר לו: איני יודע, אלא כך ואמור לאומן שעשאתי כמה מכוער כלי זה שעשית. כיון שידע בעלמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו, ואמר

עליהם הברד' שיהיה נס שלא לקו, אבל לעולם לא ירד הברד בסתם וללא תכלית כלשהי.

והנה תי' זה עולה יפה רק עם הביאור של המדרש תנחומא הנ"ל שהביא רש"י אבל עפ"י פשוטו שכ' **שעליין היו רכות ויכולות לעמוד בפני קשה** תיקשי עדיין מאי טעמא ירד עליהם הברד כלל לפי האמור שהיה יורד רק על מה שנגזר להישמד, ובאמת היה אפ"ל שאין המדרש חולק על פשוטו, אלא הוא כעין הוספת טעם למה עשה ה' ככה, אבל מה נעשה שבפ' כותב רש"י לפני שמביא דרשה זו דפלאי פלאות 'יש מרכזותינו שנחלקו על זאת' דהיינו על הפי' שאפילות היינו מאוחרות, א"כ חזינן שלא ילכו השנים יחדיו וא"כ הדרא קושיא לדוכתא, שאם לא עליהם היתה הגזרה כמ"ש ש'החטה והכוסמת לא נָּפוּ' א"כ למה בכלל בא עליהם הברד ?

לו: נעניתו לך, מחול לוי – אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאתי ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית.

היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו. יאלו בני עירו לקראתו, והיו אומרים לו: שלום עליך רבי רבי, מורי מורי! אמר להם: למי אתם קורין רבי רבי? – אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי – אל ירבו כמותו בישראל. – אמרו לו: מפני מה? – אמר להם: כך וכך עשה לי. – אמרו לו: אף על פי כן, מחול לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו. ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן.

לד) בחלוף הסערה תתייבב על כנך כבראשונה

מיד נכנס רבי אלעזר בן רבי שמעון ודרש: לעולם יהא אדם רך בקנה ואל יהא קשה כארז. ובמסכת

האדם בימי חייו וכלשון הפסוק כל משברך וגליך עלי עברו, והוא ע"י שנכנעים ומתכופפים ומקבלים זאת מבלי להילחם בזה.

לו) אל תקשו לבבכם כמריבה

ועד"ז פירשתי בס"ד מאמר הפסוק בתהלים פרק צה שאומר לנו הקב"ה אֶל־תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כְּמַרְיָבָה דהיינו שאיני בר פלוגתא שלכם ואין כאן שני צדדים כלל וכל מה שאני עושה לכם רק לטובתכם אני עושה, ובכן אנא מכם לטובתכם אני מבקש מכם שלא תקשו לבבכם כארז להילחם בגלים העוברים עליכם כאילו היה בזה מריבה, אלא היו רכים כקנה להתכופף ולנענע בראשכם בהכנעה ואזי זה יחלוף ויעבור מעליכם כלא היה, שכן אם תקשו לבבכם כארז להילחם בגלים העוברים עליכם, אזי לבסוף אתם עלולים להישבר ללא תקומה כארז אשר חולף עליו רוח סערה שאינה מצויה.

נתחבטו המפרשים בדברי רש"י שכותב בפסוק שאמר השי"ת 'ואני אקשה את לב פרעה' ואף על פי כן בחמש מכות הראשונות לא נאמר ויחזק ה' את לב פרעה, אלא ויחזק לב פרעה, האיך נתרץ הפסוק שבמכה השביעית שבסוף הפרשה שגם בה לא כתיב ויחזק ה' את לב פרעה אלא וַיִּכְבְּדֵנוּ וַיַּעֲבִדֵנוּ וַיְחַזְקֵנוּ לֵב פְּרַעֲהוּ וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פְּאֻשְׁרָא דְבַר ה' בְּיַד־מִלְשָׁה: ובאמת בעניי לא זכיתי להבין מאי קשיא להו, שהרי לא אמר רש"י שנמכה חמישית והלאה כן הוצרך ה' להכביד את לב פרעה, אלא רק כתב שבחמישה הראשונות, עדיין לא הוצרך כלל להכביד את ליבו כי הוא עשה זאת בעצמו מצוין, ומשם והלאה כבר כן היה פעמים אשר היה ה' צריך להכביד את ליבו, ואולם גם זאת לא תמיד, שכן במכת ברד שוב הוא הכביד את ליבו מעצמו.

ועכ"פ אמרתי בדרך צחות איך באמת הוא הצליח להקשות את ליבו, כי באמת זה בכלל לא היה קל עבורו, ואל תטעה לחשוב שזה מובן מאליו, שכן ליבו כבר פירפר מפחד לאחר כל המכות שכבר הספיק לחטוף, אולם הפעם הוא מצא עצה טובה איך להתגבר על היראה ולחזק את ליבו, והוא כמו שכתוב בפסוק זה עצמו קודם להכבדת ליבו וַיִּסְּף לְחַטָּא והיינו שהוא עשה עבירה קשה וחמורה,

דרך ארץ (פרקי יב עזאי פרק ב) גם מובא המעשה הזה ומה שדרש רבי בר"ש באותו היום בבית המדרש הגדול שלו, לעולם היו רך כקנה, ואל תהי קשה כארז והתם מסיק לה הכי - מה קנה זה ילאו זו ארבע רוחות העולם, קנה הולך וצא עמהם, עמדו ארבע רוחות העולם, קנה עומד במקומו, מה סופו של קנה זה, זוכה ליטול ממנו קולמוס לכתוב זו דברי תורה, אכל ארז זה אינו כן, כל רוחות שבעולם צלות ונושבות זו, אינן מזיזות אותו ממקומו, [הנה נראה לכאורה לעין שהארז עומד במצב טוב יותר, שאינו מתכופף כמו הקנה בפני כל רוח קטנה, אבל כל זה הוא רק עד שמגיע יום פקודה בו נושבת רוח דרומית עזה שכן-] כיון שגשבה זו רוח דרומית, עוקרתו והופכתו על פניו. [ואולם שלא כמו הקנה אשר בחלוף הרוח הדרומית הרי ששוב קנה מתרומם ועומד במקומו, אבל הארז אינו כן אלא הוא נשאר לנצח שוכב כאבן שאין לה הופכין, מבלי יכולת להתרומם]

לה כל גל וגל שבא עלי נענעתי לו ראשי

זוה גופא בא ללמדנו הקב"ה ולפיכך הוא המטיר הברד גם על האפילות הרכות, להראות לנו יסוד גדול זה, שהרכות יכולות לעמוד בפני כל דבר קשה, ולפיכך המה לא נפג, בכדי שנלמוד מזה לחיינו שְׁנֵאמַר תמיד לנפשנו שְׂחִי ו-ע"ז - נעבורה - זאת בשלום.

וכמו ששמעתי מאאמ"ור שליט"א בשם צדיקים שרמזו לנו חז"ל בתשובת ר"ע שבמסכת יבמות (דף קכא ע"א) תניא, אר"י: פעם אחת הייתי מהלך בספינה וראיתי ספינה אחת שגשבה, והייתי מלטער על תלמיד חכם שבה, ומנו? רבי עקיבא; וכשעליתי ביבשה, צא וישב ודן לפני בהלכה. אמרתי לו: בני, מי העלך? אמר לי: דף של ספינה נזדמן לי, וכל גל וגל שצא עלי נענעתי לו ראשי; ומפרש"י ועבר על גבי והלך לו מלאך אמרו חכמים: אם יבואו רשעים על אדם, ינענע לו ראשו. שנרמז בזה לימוד האיך אפשר לשרוד בגלים הסוערים שעוברים על

אשר זה טימטם את ליבו לגמרי עד אשר הפך את ליבו להיות שוב לב האבן הקשה כחלמיש צור, ועי"ז הוא הצליח - ויִכְבֵּד לְבָן הוּא וְעַבְדָּיו.

אשר שם אל ליבו, יראה את דבר ה' והנהגתו

לזו ההיפך מהירא את דבר ה' הוא אשר לא שם לבו'

שכל דברנו ומקרנו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם כלל בין ברבים בין ביחיד, ע"ש.

לחן בפרשיות אלו יש להתחזק באמונה בהשגחה פרטית

ובקריאת פרשיות אלו צריך להתקשר באמונת השגחה פרטית, שכל מאורע הוא מן השמים, ולדעת שאין כח בשום נברא להרע או להיטיב בלי כוחו ורצונו ית'. ומי שתקוע באמונה זו של השגחה פרטית לא יכעס ולא יתקנא ולא ישנא לשום אדם, כי יודע שהכל ממנו ית' ואין מי שיקפח פרנסתו. ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו, ובשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך.

והשגחת השי"ת היא בפרטיות על כל ברי' קטנה בעולם. וכמובא במד"ר וישלח (פרי ע"ט, ו) שרשב"י לסוף י"ג שנה שהי' נטמן במערה וביקש לצאת, וראה מפתח המערה היאך צייד אחד עוסק בצידת צפרים. וכששמע בת קול דימוס (לשון הצלה) היתה הצפור בורחת, וכאשר שמע בת קול ספקולא (וי הריגה) היתה נצודה. ואמר רשב"י שאם צפור מושגחת כ"כ, עאכ"ו נפשו של אדם, ויצא מהמערה.

וכן מובא עובדא מהבעש"ט זי"ע שהי' עם תלמידיו בשדה, ופתאום נשב רוח חזק. ואמר הבעש"ט לתלמידיו שרוח זה שעבר עכשיו הי' בשביל תולעת אחת שהיתה בסוף איזה עלה והיתה החמה זורחת עלי' ביותר ונצטערה מאד. לכן שלח ה' זה הרוח ונפלו כמה עלין לארץ ונפלה גם היא עמהם. ללמדך גודל השגחתו יתברך על כל ברואי העולם. ע"כ דבריו של הרב וולפסון שליט"א

כתוב בפרשתנו הירא את דבר ה' מִעֲבָדָיו פְּרָעָה הָיִים אֶת־עַבְדָּיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־הַבְּתִים: ובבואו לכתוב את ההיפך מהירא את דבר ה' הוא כותב- **וְאִשֶּׁר לֹא־שָׂם לְבָן אֶל דְּבַר ה'** ללמדנו שהאיך יתכן כדבר הזה שלא יירא ולא יפחד את דבר ה' אחר כל המכות שכבר היו עד כה, שזהו רק על ידי שאוטם וסותם את ליבו שלא להסתכל ולהתבונן בנעשה סביבו, וכן הדבר הזה בחיי היום יום שלנו, אשר רצופים הם בניסים וחסדים רבים מאת השי"ת ורק צריך לפקוח עיניים עיוורות בכדי לראות עין בעין את יד ה' והשגחתו הטובה החופפת עלינו.

והנני להביא בזה מרגניתא טבא אשר מצאתיה ראיתיה בגיליון הנפלא 'אסיפת גליונות' לפרשת שמות מעשה ידיו להתפאר של יד"נ בן יד"ג הרב יוסף בהרה"ג ר' יעקב פרידמן - שניהם - שליט"א, מדברי המשגיח הגה"צ ר' משה וולפסון שליט"א, וכה הוא אומר שם:

חג הפסח הוא זמן של קביעת האמונה כמ"ש בספה"ק. וכמו כן פרשיות השובב"ם הם הפרשיות של יצ"מ הקובעים בנו את האמונה, שזה תכליתן של המכות כמ"ש למען תדע כי אני הויה בקרב הארץ, למען תדע כי אין כמוני בכל הארץ. ואפ"ל פרעה שכחש לגמרי ואמר מי ה' אשר אשמע בקולו, הגיע סוף סוף להאמין בה' ע"י המכות הנפלאות.

וכבר האריך הרמב"ן (בס"פ בא) בענין שהקפידה התורה כ"כ על הזכר ליציאת מצרים כדי לקבוע בנו האמונה בחדוש העולם ובהשגחתו ויכלתו ית'. שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין

שבדיוק לפני שהייתי מאלף האקדה הוא המציא לי זאת קודם שאצטרך להם בנחת ולא בצער.

כו) המפתחות הכתיבו לי מול עיניי

כמו כן היה לי פ"א לאחרונה בבואי למסור שיצור בין מנחה למצריה בביה"ח ביילינסון, וראיתי על שולחן מחוץ לביהמ"ד מחזיק צט שתי מפתחות הדומים למה שיש לי, ואז התצורר בי מחשבה אולי הם באמת שלי, ומיד דחיתי זאת מאחר ולא הרגשתי במחסור במפתחות מיום אתמול אשר אז הייתי כאן בפעם האחרונה, והרי בכל לילה אני משתמש עם המפתחות בהכנסי הביתה, אולם אז נזכרתי שבדיוק אתמול ניסיתי לפתוח הדלת ללא המפתח ואכן באופן חריג הדלת לא הייתה נצולה, וא"כ ייתכן שזה כן המפתחות שלי, ופשפשתי במכנסי ולא מצאתי, ואז נזכרתי שאכן אתמול הנחתים לפני השיצור על שולחן בתוך ביהמ"ד, וכנראה שכחתי לקחתם משם אחר השיצור, ומאן דהוא שמצא המפתחות בתוך ביהמ"ד הוציאם החוצה אל השולחן הצומד מחוץ לביהמ"ד, ובהשגחה פרטית עצרתי לפני השיצור ליד השולחן שלא כדרכי, וכך מצאתים עוד טרם נודע לי על אבידתם.

קורים הרבה פעמים, והם בבחינה מסוימת מעשים שבכל יום, אולם היא הנונתת סיבה נכונה כן להעלות זאת על הכתב בכדי להתבונן בהשגחתו ית' על כל צעד ושעל, הניכרת מתוך מעשיו הטובים, ולהודות ולהלל לשמו הגדול על רוב רחמיו וחסדיו, ולא להיות מאלו אשר לא שמו על לב שהם ההיפך מהירא את דבר ה'

לט) טרם ידאבו ואני אענה

היום יום ג' פרשת וארא תשפ"ד דיברתי בלימוד הבית תורה בוינצ' לפני התפילה עם חבר, בדרכי להתפלל ואז התקשר אלי בני יקירי ר' דוד הצדיק יחי' ושאלני אם יתכן שהשארתי את התפילין רש"י שלי מחוץ לבית וינצ' על קופת צדקה, ואז נזכרתי שאכן כאשר קיפלת את התפילין היה לי ימות טלפון, ויצאתי מביהמ"ד בכדי לשוחח בטלפון כשהתפילין בידו, ובדרכי החוצה הנחתים שם מתוך מחשבה לקחתם עם סיוט השיחה, אלא שהשיחה התמשכה בכמה דקות, ומה לצעות ובאידי שלי... ושכחתי מהתפילין והם נשארו שם בצוואר, והנה היום מצאתי מהבית לא זכרתי כלל מהמשה הזה, רק היה נדמה לי שהנחתי התפילין היכן שאני משאירם בדרכי כלל, והנה על התפילין של רש"י שלי רשום שמי בר"ת בלבד, כך שבכלל לא היה מוכרח שפני יקלוט שמדובר בתפילין שלי, והתפילין היו מונחים שם כמעט יממה והיו יכולים ללנובם רח"ל, ואילו היה רואה זאת בצד כמה דקות מאוחר יותר, אזי כבר הייתי לחוץ ודואג כשהייתי מאלף שהתפילין אינם נמצאים היכן שחשבתי, וצפ"י דרך הטבע לא הייתי מצלה על דצתי כלל ולא הייתי נזכר מצמי שהנחתים שם, אבל הקב"ה ברוב רחמיו גילה לי מאור פניו והשגחתו הפרטית עלי, שהקדים רפואה למכה, וגילה לי אודף חיבתו ורוב רחמיו, בכך

שכאורה שם לא הייתי מוצא בחלוץ כשהוא צד הוא צוד הפעם לשם, כי מן הסתם זה לא היה נשאר שם זמן רב כ"כ.

מאמצא מעטפה שמינה עם 13,000 \$ על המדרכה

ובאן המקום להביא סיפור נפלא של גילוי השגחה פרטית והארת פנים משמים שסיפר לי יודיין הרה"ח ר' שלמה קנפלאר שליט"א, שקרה לו לפני כמה שנים בבואו להשתתף בשמחת חתונה באולמי אפיריון שבציה"ק ירושלים ת"ו, והנה נישא אליו אינה מכר עם מצטפה מוכתמת בבוץ ובה סכום כסף גדול, [נבשי"ק לאחר שהדפסתי זאת מצאתי וא"ל שהיה זה \$ 13,000] ואמר לו 'הכר נא דבר אמת הפלך היא' שכן היו שם פרטיט אשר הסדירו את השתייכות המצטפה אליו, והיו כראותו המצטפה, הוא נבהל ונשתומם, שכן הביאה צימו לירושלים בכדי לתייטט למאן דהוא, ואולט הוא צוד בכלל לא הרגיש שזה נאבד ממנו, וצכשו התברר שביציאתו מהרכה זה נפל על המדרכה הרטובה בימות השמים, אל בין רגלי הצובריט ושיטי, וסיבה ההשגחה הצליונה, שאדם נאמן מצאה, ויפתח ויראה כי טוב הוא, ופושט צד מצאה בה פרטיט מלהיט, ואיכשהו נודע לו שהוא אמור להיות ככאן באולט הסמוך, וקייט מצוות השבת אבידה אשר באמת היא שווה כמה מונים יותר מאלפי זהב וכסף, וכך זה הדיע לידו ויודי רי שלמה שליט"א צוד סרט יקרא ויריט קול לצקה ושבר על האבידה הגדולה.

הוזנתי לעשות את סעודת ליל שב"ק עם בחורי החמד מהישיבה הגדולה ראחמסטריווקא אשר נודע בשצריט רומ מצלתה וחשיבותה, [כמובן מאליו לא באתי להתפאר בזה חלילה, רק לספר הסיפור של השגחה פרטית, ואני מקווה מאד שאכן כך תחשבון], והנה סיימתי לכתוב את הצלון ההיותי בעש"ק בציה"ק ירושלים בשעה די מאוחרת, והחלמתי לחזור לפני ברק בכדי לקחת בצמחי את הצלונים מהדפוס [צל א"ל אשר למצעה הוכיחו ילדי היקריט - הצרי ושויצלה יחויי- שהייתי יכול לסמוך עליהם כי צשו זאת על הצד הטוב ביותר, ובי"ה יחויי הכינו לו את כל הנצרך לי לשב"ק מהבית במסירות] וטע בכדי להביאם לידו כמה וכמה צדיקיט בבני ברק כהנה"צ רבי מוילצק בידרמן שליט"א והרה"צ ר' אהרן טויסיט שליט"א וצוד כמה צדיקיט אשר מן הסתם מצדיפיט שאקריט נסתריט, וצציתי חשבון שאט אנדעל מאוד - שלא כפי שאני רגיל בד"כ - אני ישנו סיכוי צוד אספיק לחזור לירושלים עם האוטובוס.

ומחשבה למצעה צליתי על אוטובוס בדרכי לפני ברק, ובדרך דוברתי עם חבר קרוב אשר סיפר לי טעם הוא נוסע בצציה לירושלים על שב"ק, וכי הוא לוקח דרייבצרי, אולט הוא כבר רוצה לצאת מיד, כך שזה לא רצוונטי צבורי.

והנה בהדיצי לבית אחד הצדיקיט הנסתריט שליט"א פצשתי בחצרי, ומסרתיו לידו, והוא ביקש ממני שאמתין לו כמה דקות כי הוא רוצה להביא לי משהו מהבית, והיות שאין לו הפעם הראשונה, לכן תיארתי למצמחי מה הוא רוצה להביא לי, לכן לא עלייתי לו שאני מאוד ממנה וכי אין לי זמן להתצקב, ואכן את אשר "יוצרת" בא והוא הביא לי מצטפה על עליה כתב דברי שבת ותודה על

מבפניוקים לחינם, על חשבון אבה האוהב

ועכשיו אקיים את אשר גמלתי בליבי בשבוע שעבר לכתוב גילוי נפלא של הארת פנים והשגחה פרטית עם תובנות משמחות,

[לאחמ"כ הבנתי שכך הנוהל המקובל בדרך כלל], מה אם שנה לא בדיוק מסתדר יפה לסיפור של ההשגחה פרטית שקיבלתי בדיוק 200 ש, ובכן למרות שהשעה מאוחרת מאד, ואיני יודע האיק אצליהו להביע אירושים, ביטלתי את ההזמנה, והשלכתי על ה' הטוב יהי.

מיד בסיוט השיחה שמת לי לשיחה שלא נצנתה תוכ"ד השיחה, מהחבר הנ"ל, וחזרתי אליו והוא אמר לי שהוא אמנם כבר בנסיצה, אבל הוא צדיין בתוק הציר והוא יכול להמתין לי אם אני מוכן לצאת מיד, כמובן שמחתי מאד לקבל את ההצעה, ולמאצה הוא הביע צד לביתי וסחר עבורי את המלווה, ישלם ה' פוצלו הטוב וילכה לרוב נחת מתוק הרחבת הדעת, ונתתי שמחה בליבי מאליו ההשגחה הפרטית, שהרי אילו לא היו מבקשים 250 ש או לחילופין אילו לא הייתי מקבל לפני חצי דקה את ההחלטה הלא סבירה שלא להזמין ב-250 ש הרי שנה היה צולה לי במחיר מלא, וצכשן הצעתי מבית לבית תמורת 50 ש בלבד. [אחר כתבי זה עלה ברעיוני שאולי יתכן שסיבב השייית שזה יעלה 50 שייח בדיוק כמו הסכום אשר רציתי לחסוך מעלות הנסיעה כשאמרו לי את המחיר 250 שייח ולא כפי שחשבתי והסתמתתי לשלם 200 שייח, ללמדני שמה שאני לא סומך על השייית שהוא ישלם לי, לבסוף אצטרך להוציא זאת מחשבונן]

במוצאי מנוחה הייתי צריק להביע למודיעין צולית בכדי להשתתף בסעודת הודיה שעה אחד מבני המשפחה שליט"א לרגל החלמתו ברוב חסדי ה', לכן תיכנתי לנסוע עם ה'רע קו' באוטובוס למודיעין צולית, ומסע אסע בצ"ה לפני ברק באוטובוס, אלא שמיד בהביעי אל בית האכסניא ראיתי שכבר חיפש אותי זיסי היקר שליט"א וחזרתי אליו והוא אמר לי שהוא לוקח דרייבצר למודיעין

הרציונות הנפלאים שכל פועל חסדי ה' צלי [שוב-כמובן אין בכוונתי להתפאר כנ"ל] ומתוכה שטר כחול צבוע השתתפות ההוצאות הרבות של הדפסת הצלון, ישלם השייית פוצלו הטוב, [וכה יתן וכה יוסיף להטיב גם עימי ולשלוח לי את כל ההוצאות]

ויהי כבואי אל ביתי לאחר כל הסיבוב, התקשרתי לקבל קו ומצתי צדיין אני יכול לתפוס את האוטובוס האחרון, ואולם בהיותי צוי"ץ ויצא מהצמח הרב בכתובת הצלון במשק שעות רבות, ומה אם שלא אכלתי צדיין כלום היום, כך שהצמח צלול להתלקח למצב מסוכן רח"ל ובמיוחד במאצ עם בני המשפחה שיחי' לכן חשבתי שכנראה אין לה רצון השייית ממני שאשיק עוד במרוצתי בהיבלות וחיפזון, אלא שאוכל ברואצ בבית ואח"כ אקח דרייבצר שיקחני אירושים, במנוחת הנפש לקראת שבת קודש, ובפרט אשר צלי להיות מיושב בדצתי לקראת סעודת השבת בכדי שאוכל להתרומם ביחד עם החורים החשובים, מה אם שהשגחה פרטית קיבלתי זה צתה בדיוק 200 ש שנה מחיר צלות הנסיצה, כך שיש לי כאן אם סיפור יפה של השגחה פרטית, ואכן כך צייתי,

ולאחר שאכלתי ושהי רוחי אלני מקוצר הרוח מהצבודה הקשה, התקשרתי תחילה לחבר הנ"ל אולי יש תקוה למאצה הוא צדיין לא נסע, אולם מיד איק שהוא צנה לשיחה שלי כבר שמצתי ברקצ את רעש הנסיצה והבנתי שאכן הוא כבר באמצע הנסיצה, ולכן אמרתי לו שאני אקח בצמחי דרייבצר כמנהג בצלי בתיט חשובים. ואכן התקשרתי למוקד אלא שהם אמרו לי שאינם יודעים אם צדיין יש בכלל נהג, ובכל מקרה המחיר יהיה 250 ש, והנה משמים הכניסו בי מחשבה שלא להסכים, כי זה היה נראה לי סתם ניצול

מגו הסיפור היפה מתחיל להתקלקל קצת

אלא שביום ראשון היה רצף אחד שהיה נדמה לי שהסיפור היפה הזה קצת מתקלקל לי, היה זה כאשר פניתי את כיסי המכנסיים הישנים מכף אמה שהארתי שם, ואכן כל הכרטיסים היו שם חוץ מכרטיס ה'רב קו' ואז הפזיק בזיכרוני שבצט לכור לי שכן לקחתי צימי את ה'רב קו' והכנסתי אף תוק המצטפה שקיבלתי עם הכסף, נמצא א"כ שאין זה סתירה למה שזכרתי שלא ראיתי שם אספה שאספתי את דברי המוקצה שלי מהאכסניא, אבל עכשיו מתברר שבאמת לא הייתי כזה חסר אונים, וכי באמת הייתי יכול להסתדר עם ללא הטראפיט, אז החסד משמיט הוא רק זה שנה היה לי קצת יותר נוח.

אולם אז חשבתי שאדרבה, יש כאן יותר גילוי של אהבת השייט אלי, שכן לא המציא לי כל הנסיעות על הצד הכי נוח רק בלית ברירה אחרת, אלא למרות שבעצם הייתי מסודר, והייתי יכול לנסוע באוטובוס עם ה'רב קו' שברשותי, ואעפ"כ הוא בחר לפנק אותי לחינם ברכבים מבית לבית.

ואח"כ תפסתי בעצמי שאכן שמע אלקים והצילני יותר מזה שנדמה לי, שכן באמת לא היתה לי האפשרות לנסוע עם האוטובוס עם ה'רב קו' למרות שבאמת זה נמצא אצלי, שכן מאחר וזכרתי כעובדה פשוטה שזה נשאר ביחד עם שאר הדברים שהארתי במכנסיים הישנים, אזי מן הסתם לא הייתי מעלה על דעתי כלל לחפש בכיסים אולי אמצא שם את ה'רב קו' שכן היה פשוט אצלי שזה נשאר בבית, אלא מה שכן נכון הוא שהקבי"ה הוא כן היה יכול להסתדר מבלי להמציא לי את הרכבים הללו שהרי הוא כן ידע שה'רב קו' נמצא בכיסי ולכן היה יכול להסתפק רק בזה שהוא יזכיר לי שזה כן נמצא אצלי, ובכל זאת הוא בחר לפנק אותי ברוב רחמיו וחסדיו וגודל אהבתו.

עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, טאטע זיסער, ובכן הנני מבקש מלפניך כן ה"א עזרונו הלאה יותר ויותר לזכות לעשות רצונך בלבב שלם מתוך בריהוה"י ורוב תענוג ונחת מתוך הרחבת הדיעת, אכ"י"ר.

צימית והוא הציץ לי להצטרף אליו, והנה למרות אשר יש לי החודש חופשי כולו כולל ה'רב קו' כק שהנסיצה באוטובוס כולל לא צולח לי כסף מ"מ שמחתי על הדבר אשר זימן לי ה' ביתר נוחות כי לא אצטרק להיסחה עם המלווה עד האוטובוס, וחשבתי שרק בחזור משם לפני ביק אצטרק לנסוע באוטובוס, ואולם בדרכי אל הרכב ניסיתי להזכר היכן נמצא ה'רב קו' וזכרתי שנה לא היה בין דברי המוקצה אשר לקחתי זה עתה מהאכסניא, ואז נזכרתי שבפני הבית בעש"ק החלפתי שמלותי לכבוד יום השבת, תוק שאני משאיר את כל הכרטיסים במכנסיים של חוץ, כי הרי רצתי לנסוע עם הדרייב, ולא זכרתי לקחת צימי את ה'רב קו' מלוצ'ה, א"כ יוצא איפה שהצצה של כיסי הייתה נס והצלה עבורי שכן באמת לא היה לי איך לנסוע, ועכשיו אצטרק לראות באמת האיק אולי לחזור אח"כ לביתי שבני ברק, אולם לא דאגתי כי אמרתי בליבי שמי שצנרני עד הנה ביטלתי נפלא של השחתו הטובה עלי בוודאי יצנרני עם הלאה להציץ אל ביתי לחיים ולשלום, ואכן מיד בהציצו להתם אמר לי אחי רחמי עליט"א שהוא הציץ לכאן את רכב בנו הצדיק שיחי' והוא הזמיןני בחפץ לב לחזור צימט, ישלם ה' הטוב שכרם משלם, ויזכו לרוב נחת מתוק הרחבת הדיעת.

שמחתי שוב מהארת הפנים של השייט שהקדים לי תרופה למכה, שצוד קודם שנודע לי שאין לי רב קו' הוא כבר הזמין לי איך לנסוע, וא"ל לחזור הביתה הוא סידר לי על הצד היותר טוב, מלבד אודל החסדים שראיתי בנסיצה הלאך בעש"ק.

מדו ברגע הנכון במקום הנכון

זוהי המקום להביא כאן את אשר כתב לי ידי"ג הרה"ג ר' יצחק דסלר שליט"א:

שיחו בכל נפלאותיו, ואני כותב במקום הנס, אספר לך מה שסיפרתי מקודם להגאון הרב אליעזר ב"ר מאיר שטרן שליט"א המרא דאתרא דמירון, מה שהיה לי בבית מדרשו, לפני שנה בערך, **ישבתי בביהמ"ד ויצאתי לשיחת סלפון מחוץ לביהמ"ד והמשכתי ללמטה ומצאתי שם באיזה דבר אפניס מכשיר סלפון נטוש מאובק, נסתי לבדוק הפרטים מתוך המכשיר לקיים המצווה ולא צלמתי בידו כי כבר הפטריה התרוקנה, לקחתי המכשיר בשמחה לביהמ"ד בכדי להטעין, לאחר זמן שכבר נטען חיטטתי בתוכו למצוא איזה פרטים מזהים אך לא צלמתי בידו כלום, כי כל האפשרויות שימוש היו נצולות בקוד, מלבד סלפון חירום (אז התקשרתי למטרה שיהיה המספר של המכשיר וכשראתי שהם זוממים לצונבו אז כמובן ניתקתי צימס הקשר), ואני כבר הייתי צריך לשם באתו יום לפני בוקר, והשעה כבר תחילת הצהריים בערך 15:00 ורציתי למסור למישהו חשום מאנשי המקום הקבוצים בביהמ"ד את המכשיר ולתלות פיתקאות שאפשר לקבל אצלו בסימנים וכו', אלא שראיתי שישם ולומד וחישבתי דרכי והתבוננתי שלא כדאי להפריצו לכן החלטתי שאני יתצב עדי סוף הסדר ב'**

וכשאסיים הלימוד אז אעש אצלו או שהוא יסיים קודם וכו', וכך הוה, אני קמתי לצאת ונלמתי לפניו ובית המדרש כבר די התרוקן וסיפרתי לו את הצניין ובקשתיו על הדבר, ואז ישבו שם בשולחן סמוך בי נצריים צעירים שלומדים במקום סמוך ביאיל 14 בערך ושמו השוחה ושאלני אי מהם האם אכן מצאתי סלפון איזה סוג וכו' וכו' חקר ודרש וסיפר כי למצאה מחודש ימים אבד מכשיר חדש שהוריו קנו לו וכבא התייאש ממנו, ואני חקרתי אותו בפרטים שונים ובדקנו את הקוד הסודי ואכן האמת צימו הנה נמצא המכשיר האבוד, אלא שמאחר וכבר התייאש התחייב ללמוד שעות רצופות ומחלתי לו על המכשיר שנכיתי בו...

הפלא בסיפור שהנצריים שנמצאים באזור במוסד לימודי סמיכות הציפו כי מצולמם למצאה משנה או יותר לא נכנסו ולא דרכו בבית מדרשו של הרב שטרן רק ביום זה לראשונה, ובאו רק לשעה אחת לבער סביבות השעה 17 עד 18 ולהו, ואני מאחר והמתנתי למה הוא שצטוק היה בלימודיו לא הקדמתי לי"ש אצלו עד השעה הלו שכבר הייתי נחפז לדרכי, ואז אני הם שמו הדבר מימלא ונכיתי במצאה משורת הדין במצווה חסובה לו שהציצה קיומה למצאה מהנהגת הטבע בינינו אור פני אלוקים בהשחתו המקיפה והמדוקדת.

טַעֲמוּ וְרֵאוּ כִּי מְתוּק הוּא

0733.645.225